

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6-50
za en ineseč " " 2-20

V upravnistvu:
za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1-70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

SLOVENEK

Inserati:
Enostop. petlitrsta (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 " "
za trikrat 9 " "
za več ko trikrat 8 " "

V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja
vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravnistvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upravnistiškega telefona št. 188.

Kmečka zveza in deželni zbor.

Včeraj se je vršil dobro obiskan shod Kmečke zveze za ljubljansko okolico na Dobrovi. Shod je otvoril g. nadučitelj M. Rant. Govoril je dr. Lampe o podrobnem programu Kmečke zveze. Opozarjal je tudi na korist novoustanovljene domače posojilnice in na ugodnosti pri konverziji intabuliranih dolgov na nižje obresti ali na amortizacijo. Govornik je razkrinkal gonjo »svobodomislecev« in liberalno učiteljstvo, ki se je izreklo za »svobodno« ali brezversko šolo. Bilo je soglasno sklenjeno:

Ker se je slovensko liberalno učiteljstvo izreklo za brezversko svobodno šolo, se naj vsi krajni šolski sveti pri nameščevanju učiteljev dobro pouče, ali so dotični člani liberalne ali krščanske zveze. Odločno se naj protivijo, da bi bil nastavljen učitelj ali učiteljica iz liberalne učiteljske zveze in naj zahtevajo, da se nameščajo samo krščanski učitelji in krščanske učiteljice.

Za deželni zbor kranjski se zahteva volivna reforma, po kateri dobi slovensko ljudstvo večino. Vsi člani Kmečke zveze se zavežejo, da pri prihodnjih deželnozbornih volitvah ne dajo svojega glasu nobenemu kandidatu, ki se ne zaveže, da bo z vsemi silami delal na to, da se doseže taka volivna reforma, po kateri pridejo zastopniki kmečkega ljudstva v večino.

Tržaško-ricmanjska politika.

Koliko laži so že nagromadili tržaški politiki o Ricmanju. Tamošnje ubogo, nerazsodno prebivalstvo so nahujskali, da je odpadlo od krščanstva, da živi brez duhovnika, brez krsta, brez zakona, brez poslednje tolažbe kakor popolnoma poganska občina. To je bil samo sad izvestnega huhjanja, ki je rodilo že najžalostnejše sadove. Mirne, poštene slovenske duhovnike, ki so prišli doslej v Ricmanje, da izvršujejo tam svojo službo, so banditsko napadali nahujskani zasleplenci, jih opljuvali, zasramovali, jim celo hrane niso pustili prodajati ter so jih z najhujšimi psovkami preganili. Zato so slavili v Pragi Ricmanje kot vzor »svobodne misli«, zato je predstavljala »Eđinost« Ricmanje vedno kot preganjane mučenike, dasi jim je tržaški škof v vse privolil, kar so zahtevali, a oni so vse odklonili, ker izvestni ljudje ne puste, da bi se mir povrnil v to nesrečno občino.

Včerašnjaj dan pa je jasno pokazal, kaj je resnice na tej tržaško-ricmanjski svobodomiselosti, ki jo proslavljajo internacionalni judje in framasoni. Bila je otvoritev »Narodnega doma«. Govoril je državni poslanec Mandič. Imel je najlepšo priliko, da ob tej pri-

ložnosti Ricmanjem pove besede pomirjenja, pameti, treznosti — ako bi hotel in ako bi temu — »svečeniku« — bilo kaj do tega, da se povrne mir v zapeljano Ricmanje.

»Slovenec« je poslal zato v Ricmanje svojega poročevalca, ki ni imel nobenega drugega namena, kakor le stvarno poročati o govornih. Kajti mi dobro vemo, da se Ricmanjem privatno vse drugače govori, nego se v javnosti piše. Torej samo čisto, resnično poročilo smo hoteli imeti, nič drugega, in naš poročevalec absolutno nič drugega ni nameraval. Prišel je tudi v družbi svojega očeta in dveh sorodnih dam čisto mirno na shod.

Ako bi bili imeli tržaški udeleženci zborovanja čiste namene, bi morali biti gotovo hvaležni, da pošlje »Slovenec« svojega posebnega poročevalca na njihovo zborovanje. A videli bomo, kako »svobodomisleci« so ti ljudje! Nastopil je govornik državni poslanec Mandič, ki se je branil priti z barvo na dan in je govoril doslovno sledeče:

Govor dr. Mandičev.

Slavno občinstvo! Predragi mi Ricmanjci! Pristrčno pozdravljam vse, ki ste prišli semkaj morda ravno zavoljo mene, da čujete moje kratko poročilo. Na poziv prvakov te rodoljubne vasi (Živio-klici) sem prihitel semkaj v ta prijazen kraj. Čeravno bi bil glasom programa za to slavnost primernejši drug govornik, se bom kot oseba, ki se peča izključno le s politikom, ozrl zgolj na naše politično delovanje. Prišel sem semkaj zelo rad, kakor sem semkaj prispel pred dvajsetimi leti. Naprej se naj vam zahvaljujem na zaupanju, ki ste mi ga izkazali 14. majnika. Izognem se pa danes name nima vsakemu napadu v javnosti, ker govorim izključno le kot državni poslanec in ker nisem prišel semkaj zato, da se dotaknem vprašanja, ki je ravno zato za vas najbolj pereče. To vprašanje je preneseno, da bi se obravnavalo ob taki priliki, ob veselici in le to naj omenim, da so dani pogoji in jamstva, da se bo to ricmanjsko vprašanje rešilo v splošno zadovoljstvo. Rešilo se pa seveda ne bo na tem, ampak na drugem, za to poklicanem mestu. (Klici odobravanja.)

Italijanski »krščanski socialci«.

Dne 14. maja je istrsko ljudstvo doseglo tak uspeh, da je iznenadil Italijane in c. kr. vlado. Bili smo sicer že izpočetka gotovi svojih treh poslancev, nismo pa bili gotovi tolike veselice. Ne le, da smo sijajno zmagali, ampak vsi trije italijanski poslanci so prišli v ožjo volitev. Ni, zmagal prvak italijanske stranke, gospod Bennati in tudi nista zmagala prvici Bartoli in Rizzi! (Hvala Bogu!) 23. maja so vsi prišli v ožjo volitev. V Kopru je Bennati sramotno pobegnil iz volišča in zmagal je takozvani krščanski socialci Spadaro. V II. in III. istrskem volivnem okraju sta bila proti dr. Laginji (Klici: Živio Laginja!) izvoljena

liberalna kandidata s pomočjo Italijanov, ki si nadevajo ime krščanskih socialcev. (Sramota!) Do zmage so torej liberalcem pripomogli tisti elementi, ki trdijo, da izhajajo iz ljudstva, pa so proti ljudski volji glasovali kot krščanski socialci proti katoliškemu poslancu Laginji. (Sram jih bodi!)

Zakaj se Jugoslavlani niso zedinili.

Po tej zmagi smo se zbrali na Dunaju. Mi smo tu delovali, kakor nam je velevala naša dolžnost, poslušati glas naših istrskih volivcev, in smo delali v tem smislu na to, da se vsi jugoslovanski poslanci zedinijo v enem samem klubu. Posebno mi primorski poslanci smo storili vse mogoče, da pride do enega samega kluba. Delovali smo v tej smeri zato, ker smo imeli ta ukaz od volivcev in ker smo znali, da Jugoslavlani le tedaj kaj dosežemo, ako smo edini. Žalibog, pa nismo dosegli zaželjenega uspeha, edinstva. Jasno in odkrito tu izrečem, da tega nismo bili krivi mi. Krivda je na drugi strani. (Neko omizje kliče: Percat Susteršič! Percat Zlindra!)

Prava priprava za resno delovanje se začne šele jeseni. Dr. Mandič navaja nato več gospodarskih načrtov, ki jih bo treba jeseni rešiti.

Mandič bo v jeseni delal za skupni klub.

Jeseni bomo zopet začeli resno in odločno akcijo, da se vendarle ustanovi skupni jugoslovanski etnotni klub.

Mandič desavovira »Narodovega« jugoslovanskega ministra.

Mnogo se je od gotove strani te dni pisalo o jugoslovanskem ministru. Gotovo je, da Jugoslovanom pripada sedež v ministrstvu, toda dosegli ga bomo le tedaj, ako se Jugoslavlani zedinijo v en klub. Drugače vkljub tem ali onim vestem jugoslovanskega ministra nikoli ne bomo dobili. Le ako se zedinimo, bomo mogli vladi imponirati.

Nato opisuje dr. Mandič narodno gibanje v Istri od leta 1860. sem, narodne tabore, pevska društva in naposled gospodarsko organizacijo. Naposled želi ricmanjskemu nanovo otvorenemu »Narodnemu Domu« uspeh in napredek. (Ploskanje.)

Tolovajski napad na našega poročevalca.

Naš poročevalec g. Terseglav je mirno beležil Mandičeve besede. Izzival ni nikogar, dasi so že tedaj, ko se je pripeljal z očetom in dvema damama na slavnostni prostor, letele nanj skrajno žaljive in prav barabske opazke. Naš poročevalec je ostal popolnoma miren, ignoriral je izzivaje in se je z ljudmi prijazno pogovarjal. Navzočnost našega poročevalca je bila zopet povod, da so ljudje okoli tržaške delavske organizacije poskrbeli, da se je zopet odkrila pred svetom banditska stran tržaškega liberalstva. Pripravili so napad na našega poročevalca. Že ko je g. Terseglav šel v vas kupit kuverto, mu je go-

stiličarka ni hotela dati. Celo moža, pri katerem je Terseglavova družba pustila voz in konja, so tolovaji hoteli pregovoriti, naj za povratek ne vpreže konja. Da je izvestna klika rafinirano pripravljala napad, pričča to, da je našega poročevalca neki, njemu neznan gospod svaril, naj ne gre v Ricmanje. Naš poročevalec se je vedel zato jako previdno in je s svojo družbo takoj šel, da napreže, banditi pa za njim! Dasi se je polno nahujskanih ljudi zbiralo okoli našega poročevalca, ko je dal napregati konja, se ni prikazal niti Mandič, niti Cotič, niti Berdon, ki je kot župan poklican čuvati red. Bili so od kraja dogodka oddaljeni komaj 40 korakov in so morali čuti uprav peklnski vrišč. Vpili so na našega poročevalca najgrše sramotilke: Rimska baraba! Lump! Izdajavec! Susteršičeva kreatura! Zlindra! Zlindrov odpadek! in take, da jih ni mogoče zapisati. Kar po trije so se mu zaletavali v dejanskem pomenu besede v obraz, mu vanj pljuvali in udarili vanj s pestjo. Banda je od zadaj zadela našega poročevalca s kolom in s kamnom na glavi. Da ni imel klobuka, bi ga bili smrtnonevarno ranili. Proti štirim osebam je divjalo gotovo najmanj 100 ljudi. Druhal je konju padla v uzo in ga pritisnila ob zid, da se je voz polomil in konj hudo pokvaril, da ne bo več za rabo. Tudi domačini Ricmanjci so suvali konja v trebul, mu bili v gobec in hoteli uzdo sneti. Oče g. Terseglava se je moral z bičem braniti, medtem pa so tolovaji potegnili žene raz voz in eni pljuvali v lice ter jo sramotili z najgršimi imeni, konja pa so kamenjali! Cotič od »Eđinosti«, ki se tako rad »zgraža« in ki je bil blizu, ni pristopil, da bi videl to visoko kulturo svojih pristašev, ki so politiko »Eđinosti« proslavljali na doslej civiliziranem svetu nedosežen način. Ne od Mandiča, ne od Cotiča ni bilo »tržaških solz«, dasi, kakor rečeno, z Brdonom nista bila oddaljena 40 korakov. . . . Trije so prišli mirit, pa le na videz, razvneli so druhal še bolj. Nevarnost je bila, da g. Terseglava pobijejo na tla in ga pomendrajo. Oče ga je rešil s tem, da je pognal konja divje po strmem bregu, kar se upehani in zbiti konji ustavi ter postavi na zadnje noge. Ko druhal to vidi, jame ploskati, živjgati tako, da postane žival kar brezumna. A Terseglavov oče kljub temu požene kakih 100 korakov. Tolovaji so sledili in bi Terseglava pobili in ubili s kamenji, da ni v temi skočil z voza (dasi sta bili še vedno vklenjeni v imožici) ter po temi in v grapah rešil se v Kantinaro v župnišče. Emisarji druhal so Terseglava v noči iskali. Razpoloženje je bilo tako, da so tržaški narodni prosvetljenci imeli najboljšo voljo g. Terseglava ubiti. Neki Italijan je med tem Terseglavove mu očetu posodil vrvo, da je za silo povezal od drhali razbiti voz. Orožnikov ni bilo nikjer! Povdarjamo se enkrat, da naš poročevalec na shodu ni nikogar izzival.

LISTER.

Baskervilleški pes.

Roman. — Angleški spisal Conan Doyle.

(Dalje.)

Vse moje neizgovorjene, instinktivne sumnje, so naenkrat dobile določno obliko in vse je govorilo proti naravoslovcu. V tem brezstrastnem, bledem človeku s slamnikom in mrežo za metulje sem naenkrat videl strahno bitje — stvar neskončno potrpežljivo in spretno, s smehljajočim se obrazom in morilskim srcem.

»Torej je on naš sovražnik — on je bil, oni, ki sva ga videla v Londonu?«

»To smatram za rešitev zagonetke.«

»In svarilo — to je moralo priti od nje!«

»Strašna lopovščina — napol sem jo videl, napol slutil — je stopila iz teme, ki me je tako dolgo objemala.«

»Toda, ali si pa tudi gotov svoje stvari, Holmes? Odkod veš, da je ona njegova žena?«

»Ker se je toliko izpozabil, da ti je takrat, ko sta se prvič sešla, povedal kos svoje prave zgodovine, in zanesi se, gotovo mu je bilo že mnogokrat žal vsled tega. Res je imel šolo v severni Angleški. O nobenem človeku se pa ne zve tako lahko kaj več, kakor o učitelju. Saj so agentje za posredovanje učiteljskih mest, po katerih se da dognati identičnost vsakega, ki je ali je kdaj bil učitelj. Ni mi bilo

treba dosti poizvedovati, da sem zvedel, da je propala neka šola vsled neverjetno slabega vodstva, in da je njen lastnik — čegar ime se je drugače glasilo — s svojo ženo izgubil. Osebnih opisov pravi. Ko sem še zvedel, da se begunec zanima prav posebno za metulje, ni bilo več dvoma.«

Daniło se je, tema je ginila, a vendar je bilo še marsikaj v senci.

»Če je gospa res njegova žena, čemu pa potem to znanje z gospo Lyons?« sem vprašal.

»To je ena izmed točk, ki so se pojasnile po tvojem preiskovanju. Tvoj razgovor z damo je situacijo precej razjasnil. Nisem vedel, da se je hotela ločiti od moža. Če je pa bilo temu tako, je brez dvoma računala na to, da jo bo Stapleton vzel, ker je mislila, da je ne oženjen.«

»In če bo videla, da je bila varana?«

»Da, tedaj dobimo morda v dami za nas koristno orodje. Prvo, kar nama bo jutri storiti, bo, da jo obiščeva — in sicer oba skupaj. — Ali se ti ne zdi, Watson, da si že predolgo iz svojega mesta? Tvoje mesto je v Baskerville Halla.«

Zadnje rdeče poteze so ugusnile na zahodu in nočna tema je legla na močvirje. Zvezdica za zvezdico je zažarela na vijoličastem nebu.

»Samo še eno vprašanje, Holmes!« sem rekel, ko sem vstajal. »Prav gotovo ni potreba, da bi imela kake skrivnosti drug pred drugim. Kaj pomeni vse to? Kaj hoče?«

Šepetaje mi je odgovoril Holmes:

»Umor je, Watson — ostuden, hladno-krven, trdosrčen umor! Ne vprašuj me po

podrobnostih! Moja mreža visi nad njim, kakor visi njegova mreža nad Sir Henryjem, in po tvoji pomoči je že tako rekoč brez usmiljenja v mojih rokah. Le ena nevarnost še lahko preti: da prej udari, predno smo mi tako daleč. Še en dan — k večjemu dva! — in zbran imam ves material — ali do tedaj bodi na mestu in pazi nanj tako skrbno, kakor mati na svojega otroka. Kar si naredil danes, je opravičeno po okolnostih, in vendar bi skoro želel, da se mu nisi ganil s strani — — — čuj! Kaj je to?«

Strašen krik — zategnjen, doneč krik poln strahu in groze se je razlegal sem iz samotnega močvirja do naju. Tako strašen je bil krik, da mi je kri po žilah kar zledenela. »O moj Bog!« sem zastokal. »Kaj je to? Kaj naj to pomeni?«

Holmes je skočil pokoncu in videl sem temne obrise njegove atletske postave v odprtini kočee. Rame upognjene, glavo nagnjeno naprej z ostrimi očmi prodirajoč v temo — tako je stal tu!

»Pst!« je siknil. »Pst!«

Krik je glasno prodrl do naju, ker se je z vso silo izvil iz prsi človeku, ki je moral biti v smrtnem strahu, kó je pa prešel v obupen stok in utihnil, sva spoznala, da je moral priti od daleč nekod iz temne ravnine. Nato je prodrl še en klic do najinih ušes — bližji, glasnejši, munejši, kakor prvi.

»Kje je?« je vprašal Holmes in na tem, kako se mu je tresel glas, sem spoznal, da je njega, moža iz železa in jekla, pretreslo do dna duše.

»Kje je Watson?«

»Tam, se mi zdi!« In pokazal sem v temo.

»Ne, tam!«

Zopet je prodrl smrtni krik skozi nočno tišino — zopet glasnejše in bližje, kakor prejšnji. In nov glas se je mešal med njega, globok, srdit glas, doneč in vendar preteč, dvigajoč se in zopet padajoč, kakor neprestano šumenje morja.

»Pes!« je zavpil Holmes. »Pridi, Watson! Naprej! Veliki Bog, če prideva prepozno!«

Skočil je ven in dirjal čez močvirje. Sledil sem mu neposredno za petami. Ali naenkrat je prišel od nekje iz labirinta neposredno pred nama ležečih sotesk in kleči zadnji, obupni, daleč se razlegajoč krik in nato težek padec. Obstala sva in poslušala. Ali ni bilo več glasu iz temne, tihe noči.

Videl sem, kako se je bil Holmes kakor blazen s pestjo po čelu. Cepetal je z nogo in vpil:

»Premagal naju je, Watson! Prepozno sva prišla!«

»Ne, ne, gotovo ne!«

»Norec, da nisem udaril! In ti, Watson, tu vidiš posledice, da nisi bil na svojem mestu! Ali pri Bogu v nebesih, če se je zgodilo najhujše, ga bova maščevala!«

Kar slepo sva dirjala daleč v noč. Butala sva ob granitne skale, drla sva skozi grmovje, sopljala sva na griče in v dolgih skokih drvila zopet navzdol, vendar se nama je posrečilo v celoti obdržati smer, odkoder so prišli strašni kriki. Vsleje, kadar sva prišla na grič, je Holmes s hitrim pogledom premočil okolico, ali sence so ležale gosto na močvirju in nič se ni ganilo na pusti ploščadi.

»Ali vidiš kaj?«

Danes opoludne smo poizvedeli o napadu na našega poročevalca še naslednje: Neki gospod, ki nam je znan, nam je zatrdil, da so tolovajji imeli naravnost namen našega poročevalca ubiti. Sodrga, ki se je obnašala, kakor bi bila takega dela že navajena, je vpila tudi: Ubij ga! Udri ga! zavrla je voz, da bi konji ne mogli po bregu. Zavrtni udarec po glavi se našemu poročevalcu močno pozna in da udarcevo moč ni zmanjšala streha voza, ob katero je napadalec zadel, bi udarec našemu poročevalcu črepinjo razbil! Namen je bil, kakor se je do danes opoludne doznalo, voz prebrniti, konja pobiti na tla in potem pobiti še našega poročevalca in vse to samo radi tega, da »Slovenec« ne bi bil dobil resničnega poročila o Mandičevem govoru in položaju v Ricmanjih. Ponosni smo lahko na svojega poročevalca, našega kolega g. Terseglava, da je brez strahu šel v levov brlog, za kar je treba precej poguma onemu, ki količkaj pozna nekatere narodno-živinske člane najnovejše tržaške organizacije. Vsekakor se pogum g. Terseglava, s katerim je rešil poročilo, zelo razlikuje od bojzljivosti državnega in deželnega poslanca Matka Mandiča, ki si odkrito vprično našega poročevalca — ni upal govoriti, ampak je izpusil samo tako medel in brezpomemben govor, kakor smo ga pričobili.

Tako je izvestna tržaška »politika« zopet proslavila tržaško slovenstvo. Žalostno je biti rojak takih ljudi, katerih orožje so navadna tolovajstva. Slabo bi bilo za tržaško slovenstvo, da bi bile slovenske pozicije navezane na take ljudi, katerih narodno delo je napadati po »Narodovem« papirju zaslužne može kot je deželni poslanec g. Gorjup na Proseku, na shodih in slavnostih pa slovensko ime onečastiti s škandalji, potem pa po sličnih banditstvih v »Eđinosti« neodkritosrdno, hinavsko zavijati oči o »skupnem jugoslovanskem klubu«. Take politike se je treba korenito otresti in tudi večerajšnji dogodek bo ta naravni proces pri vseh pošteni ljudih le pospešil. V banditstvih ne bomo iskali narodnega dela, ne »narodne organizacije«, ker so take posurovelosti le vzrok, da dostojni ljudje zapuščajo slovenske organizacije in so najlepša agitacija za socialno demokracijo. Taki ljudje nimajo pravice se zgražati nad socialno-demokracijini nasilstvi, ker so sami še slabši! Surov napad na časnikarskega poročevalca, nesramen napad na — dame, bo vedno svetla točka, na kateri bo tržaško »narodno organizacijo« lahko spoznal tudi vsak političen slepec. Z delom za narodno stvar in narodovo vzgojo bomo šli proti političnemu slovenskemu barabstvu, katerega goje politični izkoriščevalci našega naroda! Večerajšnji dogodek naj vsem resnim ljudem tudi na tržaškem ozemlju še bolj krepko začrta to pošteno pot!

Avstro-ogrška nagodba.

Berolin, 23. septembra. O avstro-ogrski nagodbi piše med drugim »Berliner Börsencourier«: Sedemletna nagodbena vojska je ob svojem koncu dobila najstrebje obliko. Ogrska vlada gotovo čuti veliko odgovornost, če kljub nevarnosti, da se izjalovi popolnoma nagodba, zahteva od Avstrije stvari, ki so neizpolnjive. Ogrska vlada je le izvrševalni činitelj kompaktne velike večine ogrskega državnega zbora, Stališče avstrijske vlade je neugodnejše. Po volitvah ne stoji državni zbor za ministri. Mažari vedo, da avstrijski ministri ne podpišejo nagodbe, ako se ne zvišaja kvota glede na velike koristi, ki jih dobi Ogrska po nagodbi. Mažari so pa nastopili v zadnjem trenutku z novimi zahtevami. Ogrski papirji naj bi se sprejemali kot kvacije pri avstrijskih uradih, oblastih in sodiščih. Avstrijske hranilnice naj bi smele nalagati svoj razpoložljiv denar tudi v ogrski renti. Nadalje zahtevajo Mažari, da naj se zveže ogrske železniško omrežje s pruskimi železnicami po Kašava-Oderburški železnici pri Annabergu. Izjalovili so se vsi poskusi, da bi Mažari odnehali in zato so, dasi ne direktno, nenadoma končali pogajanja, in še ni določeno, kdaj naj

bi pričeli zopet s pogajanj. Mažari so se takorekoč skrili v svojo polževo hišo in čakajo, kdaj se jim zopet približajo Avstriji, medtem ko misli avstrijska vlada, da se ji približajo Mažari. Ogrska vlada izjavlja, da mora predložiti 10. oktobra državnemu zboru uspeh bodisi posrečenih ali ponesrečenih nagodbenih pogajanj. Ta grožnja pa ne drži, ker so že večkrat podaljšali kategorično določeni termin, kar se tudi zdaj najbrže zgodi. Grof Apponyi je že izjavil, da če se ne sklene nagodba, ostane do leta 1917, ko prenehajo trgovinske pogodbe, provizorično stanje med obema državnima polovicama, in da bi pomenjala blaznost ustanovitev samostojne ogrske banke. Ni verjetno, da prepušti avstrijska vlada ogrski polovici večje koristi skupne avstro-ogrške banke. Kljub temu upajo, da zmaga v zadnjem trenutku še zdrav razum in da se še posreči preprečiti konec gospodarske zveze med Avstrijo in Ogrsko. Zunanji minister baron Aerenthal posreduje z vsem svojim vplivom med spornima strankama. Tudi cesarja spor jako skrbi in vpliva v spravljenem smislu. Veliko pozornost vzbujajo, da je cesar poklical k posvetovanjem tudi prestolonaslednika Franca Ferdinanda. Govori se, da Andrassy odstopi, ako cesar ne odneha glede na ustavne garancije. Če pa Andrassy odstopi, nastane kriza v ogrskem kabinetu in bi bila vržena baklja v koalicijo. Potem pa z Bogom nagodba! V prihodnjih tednih mora pasti odločitev, in dvomljivo je, kako da izpade. — Poročilo berlinskega lista je najbrže izšlo po informacijah avstrijske vlade, ker je objavila avstrijski uradni brzojav.

AVSTRO-OGRSKA.

Nagodba.

Košutovo glasilo izjavlja, da se bodo nadaljevala pričetkom oktobra nagodbena pogajanja v Budimpešti.

Državni zbor.

Listi ugibajo, kdaj se skliče državni zbor. Nekateri sodijo, da bo sklican šele koncem oktobra in ne 10., kakor se je mislilo prvotno. »Zeit« pa trdi, da sploh glede na sklicanje državnega zbora ni še določeno ničesar.

Volivna preosnova v nižjeavstrijskem deželnem zboru.

Volivni odsek nižjeavstrijskega deželnega zbora je povišal število poslancev od 110 na 112. Dunaj dobi dva poslance več. Odsek je tudi sklenil, da zadostuje 56 poslancev pri sklepanju o izpremembi občinskega volivnega reda.

Prestolonaslednik in cesar.

Berolinska »Kreuzzeitung« objavlja, da nadvojvoda prestolonaslednik Franc Ferdinand vedno bolj posega v javne zadeve. Cesarjeva želja je, da sodeluje Franc Ferdinand pri važnejših imenovanjih. Može prestolonaslednikovega zaupanja da so Beck, Aehrenthal, Schönaich, Hötzenandorf, pl. Ruber itd. Cesar se tudi pri drugih prilikah ozira na prestolonaslednika.

Istrski deželni zbor.

Na dr. Trinajstičevo interpelacijo je izjavil deželni glavar dr. Rizzi, da ne pove, zakaj da je vložil prošnjo za demisijo. Na svojem mestu kot deželni glavar ostane, dokler se ne odloči njegova prošnja za odstop.

Dopolnilna državnozborna ožja volitev.

Praga, 21. sept. Na današnji državnozborni ožji volitvi v Kraljevih Vinogradih je dobil narodni socialist Vaclav Hoc 1844 glasov. Vaclav Korpus pa 1530. Hoc je torej izvoljen državnim poslancem.

»Stari« osemindesetletari.

Budimpešta, 20. sept. Iz neodvisne stranke so izstopili 80-letni poslanec Madaras, 90-letni Szappanos in Hentaller. Ti možje stojijo na radikalnem stališču iz l. 1848.

DALJNI VZHOD.

Korejska vstaja. — Prijeti japonski ogleduhi. Potniki iz Vzhodne Azije poročajo o veliki vstaji na Koreji proti Japoncem. V celi državi

vlada popolna anarhija. Po mnogih okrajih se vrši guerilla vojska, ki se vedno bolj množi. Le glavno mesto Söul je mirno. Zato so pa tembolj krvavi notranji boji. Japonci požigajo v pobujenih pokrajinah vasi, japonski trgovci pa draže žito.

V Vladivostoku so zaprli deset preoblečenih japonskih častnikov-ogleduhov. Japonci zahtevajo, naj jih Rusi izpuste, a Rusija protestira.

HAASKA MIROVNA KONFERENCA.

Pri konferenci 21. t. m. so soglasno odobrili nova določila, kako postopati z nevtralnimi osebami v okrožju, kjer je vojska. Odobrili so tudi s 37 glasovi načrt o ustanovitvi mednarodnega sodišča o prizah. Soglasno se je sklenilo, da bi se vršila prihodnja mirovna konferenca l. 1915.

300 DELAVCEV OBSOJENIH NA IZGON V SIBIRIJO.

Lodz, 21. septembra. Od 900 delavcev in delavk, ki so bili aretovani v tovarni Silberstein, ji je bilo 300 upravnim potom obsojenih na izgon v Sibirijo.

NEMIRI NA KITAJSKEM.

Hongkong, 21. sept. 200 ustašev je naskočilo mesto Luičav, bili so pa odbiti. Stotnik cesarskih čet je padel. Nezadovoljstvo v okrožju Kavčav narašča.

NAPAD NA TOLSTOJEVO JASNAJO POLJANO.

Peterburg, 21. septembra. Listi iz Moskve poročajo, da je v minoli noči banda zločincev, ki se je priplazila do gospodarskih poslopj profa Tolstega v Jasnaji Poljani, pričela z revolverji in puškami streljati na grofovo hišo. Ko so prihiteli čuvaji, so zločinci pobegnili, povrnili so se pa zopet in pričeli na novo streljati. O tem skrivnostnem dogodku je uvedena preiskava.

Najnovejše.

Češki narodni svet in imenovanje sodnikov.

Praga, 23. septembra. Zastopniki češkega narodnega sveta so se posvetovali z ministrom rojakom dr. Pacakom glede na imenovanje sodnikov. Izročili so ministru odločni protest, če bi se nameravali pri napredovanju v službi prezirati češki uradniki. Minister dr. Pacak je obljubil, da hoče z vsoto odločnosti zastopati koristi čeških sodnijskih uradnikov.

Izkušnje na italijanskih vseučiliščih v Avstriji.

Dunaj, 23. poslanec. Poslanec dr. Rizzi je vprašal naučnega ministra dr. Marcheta, kaj da je s priznanjem izkušenj na italijanskih vseučiliščih v Avstriji. Naučni minister je odgovoril, da zadeva še ni rešena, ker se morajo izjaviti še vsi prizadeti činitelji.

Odpovedani shod nemških županov.

Heb, 23. septembra. Večeraj napovedani shod nemških županov so odpovedali glede na nemške shode v Libercih in Rumburgu.

Veliki knez Vladimir na Dunaju.

Berolin, 23. septembra. »Berliner Tageblatt« piše, da obišče ruski veliki knez Vladimir Dunaj iz vlnudnosti in pa, da ima obisk tudi politično važnost. Vladimir je zaslíhal v Sredu makedonsko deputacijo. Dunajski obisk naj bi pa dokazal, da ne zasleduje Vladimir posebne politike in da hoče nastopati Rusija glede na balkanska vprašanja sporazumno z Avstro-Ogrsko. Nekaj dni pred Vladimirovim dohodom na Dunaj pride tja tudi ruski zunanji minister Izvolksi, kjer počaka na nadvojvodo. Izvolksi potuje z Dunaja v London.

Bolezen badenskega nadvojvode.

Konstanc, 23. septembra. Zdravstveno stanje badenskega nadvojvode se je zelo poslabšalo. Bolnik je jako slab in spi neprestano. Srce se je poslabšalo.

Na lakoti umrlo dva milijona oseb.

London, 23. septembra. V notranji Kitajski je umrlo od 1. januarja do julija nad dva milijona oseb za lakoto.

Protipoljakom.

Elberfeld, 23. septembra. Tukajšnja policija je izgnala večeraj 22 poljskih služkinj inozemkinj. Prusija je zdaj rešena.

Protinemska demonstracija v Lvovu.

Lvov, 23. septembra. Dne 21. t. m. se je vršil pod predsedstvom evangelijskega pastora Gorgona iz Dornfelda v rusinski sokolski dvorani ustanovni shod »Zveze krščanskih Nemcev« v Galiciji. Udeležilo se ga je 300 delegatov raztresenih galiških občin in pa zastopniki bukovinskih Nemcev. Novo društvo s sedežem v Lvovu razteza svoj delokrog po celi Galiciji. Namen mu je, da pospešuje duševno in gospodarsko stanje galiških Nemcev. Med zborovanjem je vdrlo 50 poljskih dijakov in mnogo gimnazijcev na dvorišče, kjer so razsajali in razbili več šip. Policija je razgnala demonstrante.

Mednarodni shod za higijeno in demografijo.

Berolin, 23. septembra. Večeraj se je pričel tu 14. mednarodni shod za higijeno in narodopisje. Udeležujejo se ga higieniki, zdravniki in sociologi iz celega sveta. O načinu, kako se naleze jetika, govorita Koch in Behring. Koch poroča tudi o iznajdbah glede na spalno bolezen v Afriki. Shod ima sledeče sekcije: Higijena hrane, najmanjša potreba beljakovine, higijena za otročjo dobo in skrb za delavstvo, boj nalezljivim boleznim in skrb za bolnike, higijena stanovani, krajev in voda, higijena prometa in rešilnic, higijena v vojaštvu, po kolonijah in na ladjah. Na kongresu je že došlo 5000 delegatov. Otvoritvene seje se udeležijo uradni delegati iz Nemčije in malone vseh inozemskih vlad. Celo male države Bolivija, Ecuador, Kuba, Guatemala, Kolumbija, Monaco, Uruguay so priglasile svojo udeležbo. Kongresu, ki mu je pokroviteljica nemška cesarica, predseduje princ Schönaich.

Carjev polk.

Frankobrod, 23. septembra. Ustanove posebni carjev polk. Pridele mu po predstojnikih priporočeno moštvo, in morajo jamčiti za zvestobo vsakega posameznika. Predstojniki in volaki carjevega polka dobe velike predpravice. Polk bo obsegal štab in dva bataljona po 4 stotnije. Službena doba traja za štabne častnike 3 leta, za vse ostale pa 4 leta. Polku bo poveljeval neposredno car sam.

Japonci.

Tokio, 23. septembra. Japonski poslanik v Berlinu Jnouye odstopi. Njegov namestnik postane haški poslanik Aiman Sato. Aoki ostane v Washingtonu.

Ottawa, 21. septembra. Kanadski shod »Tradeand Labour« v Winnipegu je sprejel resolucijo, po kateri škoduje naseljevanje Japoncev koristim Kanade in ki zahteva, naj se odpravi pogodba z Japonsko. Ministrski predsednik Laurier je odgovoril na resolucijo, da je pogodba z Japonsko pospešila kanadsko trgovino. Dvomi tudi, da je japonsko naseljevanje vzrok dogodkom v Vancouverju. Vlada se noče prenagliiti in hoče preiskavati, zakaj se je pomnožilo naseljevanje iz Azije.

Balkan.

Carigrad, 23. septembra. Generalni nadzornik Hilmi paša in civilni agentje so prepotovali južni del manastirskega pašaluka. Obiskali so brez turških čet po grških četah opustošene bolgarske vasi. Položaj se je izboljšal. Razrušene vasi se z državno pomočjo zgrade spomladi 1908. Hilmi paša je zagrozil mohamedanskim in grškim veljakom v Kastoriji in Krupitji, da jih bo obsodil in izgnal, če se udeležijo gibanja čet. Voditelja grških čet v Kastoriji, grškega zdravnika Michaela Akca in grškega podanika Sidexidisa so izgnali iz Kastorije, kakor tudi dva druga grška agitatorja. Vojski so zasedli dva kraja, kjer se zbirajo grške čete.

»Nič.«

»Ali čuj, kaj je to?«

Tiho stokanje se je slišalo. In še enkrat — bilo je na najini levici! Tam se je končal skalnat greben s strmo steno, ki se je dvigala čez sotesko, vso posejano s skalami. In na dnu te soteske je ležalo nekaj temnega, jako čudne oblike. Vendar, ko sva prišla bližje, so se nedoločene poteze strnile v določno postavbo. Mož je ležal na tleh, z obrazom v tla, glava je bila v strašnem kotu podvita pod telo, pleča so bila zaokrožena in vse telo je bilo skrčeno in čudno zvito. Tako groteskno je bilo vse njegove držanje, da se prvi trenutek še zavedel nisem, da sem slišal z onim stokom zadnji vzdih. Ni več vzdihnila, ni več zagrdala temna postavba, čez katero sva se sklanjala. Holmes se je dotaknil z roko, a jo je takoj umaknil z vzklikom groze. Prižgal je vžigalico; njen slaboten svit je obsvetil njegove okrvavljene prste in strašno mlako krvi, ki je počasi curljala iz razbite črepinje žrtve. In še nekaj je obsvetil, kar naju je napolnilo z bolestinim gorjem, in malo da nisva omedlela — obsvetil je mrtvega Sir Henryja.

Niti trenutek nisva mogla dvomiti; le predobro sva poznala rdečkasto, polvolneno obleko, ki jo je nosil prvo jutro, ko sva ga spoznala. Le kratek trenutek sva jo mogla videti, le v naglici torej, a pogled naju ni mogel varati. Potem je vžigalica zaplapolala in ugasnila — kakor je v najinih srcih ugasnila vsaka nada. Holmes je zastokal in kljub temi sem videl njegov obraz, ker je bil popolnoma bel.

»Bestija! Bestija!« sem vpil s stisnjenimi pestmi. »O Holmes, nikdar si ne bom odpustil,

da sem Sir Henryja brez varstva prepustil usodi!«

»Jaz sem več kriv, kakor ti, Watson. Da bi imel svoj slučaj lepo zaokrožen in popolnoma pred seboj, sem zapravil življenje svojega klijenta. To je najhujši udarec, ki me je zadel ves čas mojega delovanja. Ali kako sem mogel vedeti — kako sem mogel vedeti — da bo šel kljub vsemu mojemu svarjenju sam na močvirje, kjer je riskiral svoje življenje?«

»Ah, in midva sva slišala njegove krike — o moj Bog, in kakšne krike in ga vendar nisva mogla rešiti. Kje je pasja bestija, ki ga je gnala v smrt? Morda leži v tem trenutku skrita tukaj kje za klečmi. In Stapleton, kje je? Dajal bo račun za svoj čin!«

»Da, dal ga bo! Za to bom že jaz skrbel. Stric in nečak sta umorjena. — Eden do smrti prestrašen samo vsled pogleda na ono žival, ker je mislil, da je duh, drugi pa na begu pred isto živaljo gnan v smrt! Ali dokazati morava, da sta mož in žival v zvezi. Zadnje sva seveda slišala, ali na njeno eksistenco ne moreva pred sodnijo niti priseči, kajti smrt Sir Henryja je nastopila očividno vsled padca s pečine. Ali, pri Bogu v nebesih, kakor zvit je dečko, predno preide štirindvajset ur, mora biti v moji oblasti!«

S srci polnimi bridkosti sva stala ob straneh mrtveca, prevzeta od te nenadne nesreče, ki se ne bo mogla nikdar več popraviti, in ki je tako naenkrat končala najino dolgo, trudapolno delo. Potem, ko je vžsel mesec sva splezala na vrh pečine, s katere je padel najin prijatelj; od tam sva gledala čez širo močvirje, na katerem se je menjavala srebrna mesečina s temnimi sencami. V davalji se je svetila v smeri proti vasi Grimpen rumena lučka

vedno na istem mestu. Mogla je biti tam le samotna Stapletonova hiša. S sovraštva polno kletvijo sem zapretel s pestmi proti onemu kraju.

»Zakaj bi ga takoj ne prijala?«

»Najini dokazi še niso popolni. Človek je nad vse previden in zvit. Ne gre se za to, kaj veva, ampak za to, kaj moreva dokazati. Če narediva le en napačen korak, nama lopov morda še zdaj lahko uide!«

»Kaj bova storila?«

»Jutri bova imela dovolj dela. Nocoj lahko izkaževa najinemu prijatelju samo še zadnjo uslugo.«

Šla sva zopet po strmem pobočju navzdol in sva se približevala mrtvecu, ki se je v mesečini razločeval kot temna lisa od kamenja. Pri pogledu na te v smrtnem boju zvite ude me je premagala bolelost in gorke solze so mi tekale iz oči.

»Dobiti morava pomoči, Holmes! Sama ga ne bova prinesla vso pot do gradu. Nebeški Bog, ali si zblaznel?«

Zavpil je in se sklonil čez mrtveca. Naenkrat je začel skakati kakor neumen okoli, smejal se je in mi stresal roko. Ali je mogel biti to moj resni, sam v se zaprti prijatelj? Da, da, lahko se govori o skitem ognju!

»Brada! Brada! Mož ima brado!«

»Brada?«

»Ni baronet — da, resnično, moj сосед je, kaznienc!«

V mrzlici naglici sva položila mrtveca na hrbet in res je štrlela razmršena brada proti mrzlemu, jasnemu mesecu! Dvomi ni bil mogoč — izbočeno čelo — vpadle, zverinske oči — da bil je isti obraz, ki je strmel vame

v svitu sveče izza skale — bil je zločinec Selden!

In v trenutku mi je bilo vse jasno. Spominjal sem se, da mi je baronet pravil, da je prepustil Barrymoreju svojo staro obleko. Barrymore jo je dal naprej Seldenu, da bi mu pomagal na begu.

Čevlji, srajca, kapa — vse je bilo prej Sir Henryjevo. Tragedija je bila še vedno dovolj strašna, ali mož je svojo smrt vsaj zaslužil po zakonih življenja. Razložil sem Holmesu zvezo in srce mi je bilo polno radosti in hvaležnosti

»Tu je postala Sir Henryjeva obleka usodna za reveža!« je zaklical Holmes. »Čisto jasno je, da je pes navajen na kak predmet, ki ga je nosil Sir Henry — skoro gotovo na oni čevlji, ki je izginil v hotelu; tako je gnal moža v smrt. Zelo čudna okolnost pa še ni pojasnjena: od kod je vedel Selden v temi, da mu je bil pes za petami?«

»Slišal ga je.«

»Če sliši tak trd zločinec, kakor je bil ta kaznienc po noči psa na močvirju, ga to pač ne pripravi v tak paroksiem groze, da vpije na nevarnost, da ga zopet primejo, tako divje na pomoč! Po krikih, ki sva jih slišala, bi bilo soditi, da je precej daleč dirjal, ko je zapazil, da ga žival zasleduje. Kako je vedel to?«

»Zame je večja skrivnost, zakaj je ta pes — seveda, če vzamemo, da so vsa najina domišljanja resnična —«

»Jaz ničesar ne vzamem za gotovo.«

»No ... torej, zakaj leta ta pes ponoči prost po močvirju? Mislim, da ni vedno prost. Stapleton ne bi pustil bestije na močvirje, če bi ne imel vzroka misliti, da je Sir Henry tam.« (Dalje)

Pred novo bitko v Maroku.

Tanger, 23. sept. Povrača se mir. Nasprotni rodovi so se umaknili. Položaj po pristaniških mestih je zadovoljiv. Sultan pride danes ali jutri v Rabath.

Paris, 23. sept. General Drude je 21. t. m. zapustil ob 4. zjutraj Casablanca in odkorakal proti taborišču Mehalov, ki ga je razdril in razkropil Mehale. Prodiranje je bilo zaradi velike vročine težavno, kljub temu so napravili Francozi 40 km pota na dan. Francozi so imeli 1 mrtveca in 5 ranjencev, med njimi en poročnik.

Paris, 23. sept. Operacije je otežila megla, ko so se zbirale in ponoči marširale francoske čete. Francozi imajo 10 ranjencev. Odpor nasprotnikov je mnogo manjši, kakor poprej.

Casablanca, 23. sept. Ko so zasedli Francozi Sadi Brahim, so dobili le še kup razdejanih šotorov, ki jih je dal guvernar zažgati. Boj ni bil hud. Sovražnik se je daleč umaknil. Njegove izgube so neznane.

Paris, 23. sept. »Matin« poroča, da je general Drude vse potrebno uredil za takojšnji napad na vstasko taborišče. Pričakujejo velikega boja.

Madrid, 23. sept. Askari (vojaki) v Tetuanu so zahtevali od paše izplačilo ostale plače. Ker je izjavil paša, da nima denarja, je izplačal španski konzul vojakom iz svojega plača za dva dni, ker se je bal nemirov.

Dnevne novice.

+ Osebnostna vest. Pravni praktikant gospod Ignacij Malnerič je vstopil kot odvetniški kandidat in koncipijent v odvetniško pisarno g. dr. Vladimira Žitka, odvetnika v Novem mestu; odvetniška zbornica ga je vpisala v imenik odvetniških kandidatov. — Sodni nadoficijal g. Jernej Sotschnig v Kranju je imenovan vodjem deželne deske pri deželnem sodišču v Ljubljani. — Sodni oficijal gospod Frid. Badiura v Kranju je imenovan nadoficijalom.

+ Mrvica pravice koroškim Slovincem? Nemški listi poročajo z vso jezo in s svojo običajno pravico ljubnostjo, da je baje naročil predsednik grškega nadsodišča nekaterim koroškim sodnikom, da naj rešujejo slovenske vloge tudi slovensko.

+ Umrl je v soboto župnik na Avberju č. g. Josip Mikuš. Pogreb je bil danes dopoldne. Tozadevno brzojavko smo za sobotno številko prepoznali dobili.

+ »Divji lovec« v Krakovu. Intendanca poljskega mestnega gledališča v Krakovu nam poroča, da ondi tekoma letošnje sezone uprizore Finžgarjeva »Divjega lovca«, katera je v poljščino prevedel Adam Lach-Szymański.

+ Imenovanje. Za suplenta na tržaški državni gimnaziji je imenovan g. Anton Rabuza, rodom štajerski Slovenec.

+ Shod »Goriške kmečke zveze« se je vršil včeraj v Kanalu.

+ Slavnost desetletnice »Katoškega društva rokodelskih pomočnikov« na Vrhniki je preložena na prihodnje leto in bo drugo leto »Slovenska krščansko-socialna zveza« sprejela slavnost v svoj program.

+ Vivant sequentes. Vipavska duhovščina, zbrana na dekanijski konferenci, je soglasno izrazila veselje, da se je ustanovilo »Društvo slovenskih katehetov«. Društveni tajnik je prejel tozadevno obvestilo in seznam vseh dekanijskih duhovnikov, ki so pristopili k društvu kot člani, a obenem že tudi izročili letno članarino. Pozdravljamo in hvajno omenjamo vsem vipavskim gg. katehetov ter opozarjamo pri tej priliki gg. dekanijske poverjenike, ki se bil izvoljeni na občnem zboru, da je ta način praprimernejši za priglasitev in za vplačevanje članarine. — Tajništvo.

+ Shod delegatov železničarjev južne železnice. V Maribor je že v soboto došlo veliko število delegatov. Uradništvo južne železnice odklanja sedaj obstoječo razpredelico državnih železnic in se bo z vso odločnostjo in z vsemi sredstvi upiralo, ako se to oktroira, ker se ne izpolni v tem slučaju niti pred 7. leti stavljena zahteva za najmanjše izboljšanje 700 kron. Od te svoje glavne zahteve uradništvo ne odstopi.

+ Pod skrbstvo je bil te dni postavljen celjski odvetnik dr. Dečko, kateremu se je omračil duho, njegovo pisarno so pa zaprli.

+ Slovensko gledališče v Gorici. V soboto so člani ljubljanskega slovenskega gledališča predstavljali v Gorici Schillerjevo »Kovarstvo in ljubezen«, včeraj pa burko »Njegova hišna«.

+ »Nemška nevarnost na Gorenjskem«. Pod tem naslovom smo zadnjič priobčili notico, ki je vzbudila mnogo pozornosti. Sedaj je došlo pojasnilo, da bi to podjetje ne napravil tuj, temveč domači kapital, kar nas pa mora samo veseliti.

+ K gostilničarskemu shodu. Iz gostilničarskih krogov se nam piše: Gospod urednik! Sprejmite tu nekaj vrstic o zadnjem gostilničarskem shodu. Ni moj namen, da bi kaj škodoval stvari, ki je gotovo koristna za gostilničarje na deželi, zlasti pa v mestu; resolucije, dasi nekatere nekoliko prenapete in v celoti nedosegljive, so vendar lepe in dobre. Nasprotno: te vrste naj stvari le koristijo. Kot udeležnik shoda in gostilničar želim, da bi se položaj gostilničarskega obrta na deželi, posebno pa v mestu, zboljšal, kajti zdaj so razmere res jako slabe. Marsikateri gostilničar bo v sedanjih obupnih razmerah, bodisi zaradi konkurence, bodisi vsled preobremenosti z davki, vključno vsej pridnosti moral propasti, ako se stvar temeljito ne obrne na boljše. Zato pa želimo, da bi usoda gostilničarskega obrta bila v zanesljivih, nepristranskih rokah, ki bi jim res ves gostil-

ničarski stan mogel zaupati. Kako pa je v resnici? Že udeležba na shodu je bila čudna. Z dežele in iz raznih pokrajin so prihтели gostilničarji v nepričakovano obilnem številu na zborovanje in gotovo z najboljšim namenom. Kakšna je bila udeležba ljubljanskih gostilničarjev? Nad 350 gostilničarjev in namestnikov je v Ljubljani, pa — žalostna namajka! — Komaj 40 smo jih videli na kongresu. Temu vzrok so neznosne strankarske razmere. Gospod Tosti ima rad na jeziku besede: Mi smo gostilničarji in nič drugega. V dejanju pa se kaže vedno drugače. Saj se celo na tem kongresu, ki je bil namenjen za vse gostilničarje brez razlike strank, ni mogla liberalna stranka s svojim brivcem Franchet-tijem držati, da ne bi predvsem silila na dan s svojo strankarsko barvo. Vse, kar se je prej dobrega na shodu razmotrivalo in sklepalo, se je potem v strankarski strasti z neutemeljenimi in neslanimi napadi na poslance Slovenske Ljudske Stranke pokvarilo. Predsednik g. Tosti na shodu ne bi bil smel pustiti liberalnemu brivcu, da je napadal naše poslance. Saj se je g. Tosti sam že dovoljkrat obračal do naših poslancev v obrtnih zadevah. Ali se niso naši poslanci, zlasti g. dr. Žitnik, vedno radi potegnili za obrtne zadeve? Delo poslanca dr. Žitnika za korist malega obrta v državnem zboru mora biti vendar vsakemu obrtniku znano. Najostreje moramo torej obsoditi te napade, in ker se že takoj na shodu niso mogli zdržati gotovi ljudje takih napadov, zato se opravičeno bojimo, da bodo pokvarili tudi nadalje vso akcijo, tako da iz te setve ne bo prave žetve. — Pri banketu v »Iliriji« se je ta žalostna politika nadaljevala. Da je prišel Hribar z gotovim namenom na banket, je jasno, pa da se je oglašil tudi potovalni agent banke »Slavije« v pokoj g. Holz med gostilničarji, to je nekaj posebnega. Sicer je g. Holz bolj priljubljen pri gostilničarjih, kakor Hribar, vendar vprašamo, kaj dela agent poleg brivca na gostilničarskem shodu? — Mnogo hvale in slave se je pelo sedanjemu odboru in njegovemu načelniku, a jaz kot opazovalec ne vidim nikjer tistih zaslug. Samo dve stvari sta se ustanovili pod tem odborom, namreč bolniška blagajna, s katero skoro nobeden ni zadovoljen, in pa tista v sedanjih obliki brezpomembna posredovalnica. Ljubljanski gostilničarji se jezijo in so nezadovoljni; to se je videlo ob gostilničarskem kongresu. Edino pravo je, da gostilničarji na občnem zboru pokažejo tej strankarski družbi pot, kamor spada. — Udeležnik gostilničarskega kongresa.

+ Dr. Knoblarjev naslednik (sedanji sudanski apostolski vikar), Slovincem dobro znani o. Fran Ksaver Geyer, slavi 23. septembra t. l. petindvajsetletnico mašništva. Na mnoga leta!

+ Učiteljske izpremembe. Zač. učitelj v Banjaloki je postal g. Maksimilijan Baic; suplentinja v Dolenjivasi je postala gospica Olga Poženel; provizorična učiteljica v Dobrepolju pa gospica Antonija Virk. — Provizorična učiteljica v Radečah je postala gospica Vlastimila Peršl. — Prov. učiteljica v St. Vidu pri Zatični je postala gospica Marta Heren. — Resignirali sta provizorični učiteljici Melanija Jonke in Helena Stöcklinger v Kočevju. — Suplentinja je postala v Rovtahn nad Logatcem gospica Julija Kobau.

+ Prememba posesti v Radovljici. Gosp. Fran Hudovernik je svoji dve hiši na trgu prodal za 18.000 kron, in sicer je jedno kupil klepar g. Miha Mencinger, drugo pa mizar g. Fran Presterl.

+ Blagoslovljenje nove brizgalne. Preteklo nedeljo se je blagoslovila nova (Smekalova) brizgalna iz Zagreba, ki si jo je omislilo prostovoljno gasilno društvo v Rovtahn. Ob 10. uri se je društvo udeležilo korporativno, z godbo na čelu, sv. maše, popoldne po litanijah pa so peljali okrašeno brizgalno v spremstvu gasilcev in godbe pred cerkev, kjer se je izvršilo blagoslovljenje. Popoldan je bila tombola in ples. Čisti dobiček se porabi za poplačilo gasilnega orodja. Brizgalna je najnovejšega sistema in stane 2200 kron.

+ Blagoslovljenje in otvoritev šolskega postopja v Prečni. Preteklo nedeljo popoldne blagoslovil je v navzočnosti novomeškega okrajnega glavarja in drugih funkcionarjev proš g. dr. S. Elbert iz Novega mesta novo šolsko poslopje na Prečni; v ponedeljek, dne 16. t. m. zjutraj pa se je pričelo šolsko leto 1907/08 z rednim poukom.

+ Živ zgorel. V bolnici usmiljenih bratov v Zagrebu je umrl 63-letni Ivan Bračko iz Glavnice, ki je s pipo v ustih zaspal v neki stelji. Iskre v pipi so zanetile listje in starček se je v plamenih tako opekel, da mu ni bilo več rešitve.

+ Imenovan je za profesorja na državni gimnaziji v Gorici suplent g. Martin Mastnak. — Profesor na goriški gimnaziji dr. J. Travessa je prestavljen na Dunaj.

+ Sorška afera pred sodiščem — končana. Te dni se je dostavil odlok obsojencem iz sorške afele, ki so prosili za pomiloščenje. Pomiloščena sta Vencel Bukovec in Marija Bukovec, ki sta bila obsojena na tri, oziroma na dva dni zapore. Dalje sta pomiloščena Ana Dolinar in Jurij Oman, ki sta bila obsojena na 5, oziroma na 10 dni. Za pomiloščenje so prosili tudi Ivan Luštrek, ki je bil obsojen na tri mesece, Franc Bukovec, ki je dobil 10 tednov in Andrej Dolinar, obsojen na 10 dni, a ti niso pomiloščeni.

+ Stavbeno razstavo v Gorici si je ogledalo doslej 12.665 oseb.

+ Ciganska nadloga v goriški okolici. Cigani se zmirom klatijo po goriški okolici tik mesta ter krajejo hujše nego srake. Zaprli so sedaj radi tatvine 19-letno Marijo Hudorovič in 26-letnega Jurčka Hudoroviča.

+ Na kranjski gimnaziji je vpisanih 322 učencev in 2 privatistinj. Gimnazija ima poleg 8 razredov tudi 3 vzporednice. Učiteljski

zbor obstoja iz ravnatelja, 12 stalnih in 4 pomožnih učiteljev.

+ Sevnškega gradu niso kupili jezuitje, kakor se je bilo po pomoti razglasilo.

+ Ljudsko šolo nameravajo ustanoviti pri Sv. Katarini za Topol, Brezovico, Osredek in za Belo.

+ Novo šolsko poslopje je bilo blagoslovljeno 15. t. m. v Prečni pri Novem Mestu.

+ Pri orožnih vajah v Gradcu se je nevarno poškodoval rezervni računski podčastnik Mihael Rozman, tehnik kamniške tvrde A. Prašnikar.

+ Požar je uničil 18. t. m. zvečer koč Marie Bergantove v Dvorju pri Kranju. Najbrže je bilo zažgano.

+ Semelj na Veseli gori pri Št. Rupertu bude letos v soboto, dne 26. oktobra, ne 27., ker ta dan je nedelja.

+ Radi zločina zavratnega umora je stal pred tržaškimi porotniki Evgen Cettin. Dobil je šest let ječe.

+ Poročil se je v Barkovljah g. Janko Jan z gđno, Mileno Godina.

+ »Edinost« contra »Novi List«. Dne 1. oktobra t. l. bode pred tržaško poroto razprava proti gg. Franu Polič in Antonu Švara vsled zatožbe g. Maksa Cotiča.

+ Plemič je postal polkovnik 6. divizijskega artiljerijskega polka, pridelenemu vojennemu ministarstvu, Jožef Tomš pl. Savidolski.

+ Vrhniki kolodvor južne železnice. Južna železnica je sklenila, da napravi nad Vrhniko postajo Vrd za osebni in blagovni promet.

+ Reka prosta luka? Iz Reke se poroča, da je odpotovala v inozemstvo posebna komisija, sestavljena od delegatov trgovskega ministarstva, železnic itd., da poseti pristaniške naprave v Franciji, Holandiji, Nemčiji in Italiji. Gre se za razširitev reške luke, ker hoče Ogrska na vsak način, da dobi proste roke v mornarstvu. V vladnih krogih v Budimpešti so prepričani, da se ustanovi v Reki prosta luka.

+ Novice iz Amerike. Odvedena ženska? Ana Dolenc, soproga nekega strojnika, s katerim je bivala skupaj v Čikagu, je izpovedala da jo je neki pek, Friderik Javornik, odvedel in jo pripeljal v Cleveland, kjer jo je imel na št. 2529 St. Clair Ave. tri tedne zapro, a končno se ji je posrečilo pobeegniti. Javornika je policija takoj zaprla. Proti znanec se je Javornik izkazil, da bode ženski, kakor hitro jo dobi, prerezal vrat. Sodnik pa ni verjel, da bi bila Dolencova siloma odvedena, radi tega je Javornika kaznoval samo z globo 50 dolarjev in 60dnevno prisilno delavnico, njo pa v denarno kazen, ki ji je pa bila odpuščena. — Umrla je v Ely, Minn., gospa Ana Rant, doma iz Goleka pri Črnomlju. — V Frontern, Wyo., je vsled dobljenih poškodb v rudniku umrl Anton Mlinar, po domače Ferbarjev iz Goranje vasi na Gorenjskem.

+ Ponesrečil se je posestnik Jožei Sever iz Cvetrova. Padel je z voza in se tako hudo poškodoval, da so ga morali prepeljati v bolnišnico k usmiljenim bratom v Gorico.

+ Samomor. V Polhovem Gradcu se je obesil posestnik sin Franc Ternovec. Omračil se mu je duh.

+ Iz železnikov. Po zadnjem »Slovenčevem« poročilu o naših poštinih razmerah je dobil Malovrh takoj dva ugledna (? ogleđna) obrtnika (?), ki sta mu dala natančno pojasnilo. Kaj pravita tista obrtnika, kaj pravi Malovrh, to nas prav malo briga, mi hočemo pošto, pa ne zbirališče raznih ljudi. Pošta bode imela presneto malo ugleda, ako jo bodo taki ugledni obrtniki zagovarjali, ker večina železnikarjev ni zadovoljna, da bi se na pošti kdo drugi sukal okoli poštnih pošiljatev kot ena oseba, ki pa mora tudi uživati ugled in spoštovanje ljudstva. Tista obrtnika naj ta ugled le po tihoti vtakneta v žep ter ga prahranita zase, ga bosta še potrebovala. Iz tiste notice v »Narodu« se prav lahko spozna, da je to, kar je bilo v »Slovincu« pisano, resnica; dopisnik hoče vso stvar zasukati na ljubosumnost in farško kuharico. Kdo bode tu uganjal ljubosumnost? Kaj imajo tu opraviti farške kuharice? Zdi se nam, da imata tista ugledna obrtnika največ povoda za ljubosumnost. Ako se štirje inteligentni gospodje pehajo za malo gospico, kako more vendar »Slovenčev« dopisnik brez ugleda, ki ga ti obrtniki ne bodo pogruntali, še tu blizu s svojo ljubosumnostjo. Obrtnika, le počasi, nikaner ne mečita peska v oči ljudem, pustita take stvari pri miru, ker bodeta sicer ugledu tiste osebe več škodovala kot koristila.

Ljubljanske novice.

lj Pevsko društvo »Ljubljana« leži »Narodu« grozno globoko v želodcu. »Narod« ne more in ne more pozabiti vseh zaušnic, kar so jih ta umazani list in njega oprode prejeli od članov društva v tekočem letu. Zraven pa še ta izlet na Prosek! »Narodu« in njegovemu oklofutanežu Malovrhu ne gre in ne gre v glavo, da člani »Ljubljane« samostojno in proti želji »Naroda« in frakarije delujejo na narodnem polju. Da, časi so minuli, v katerih so bivši tajniki »Ljubljane« iskali pri uredniku »Naroda« ljubezen in naklonjenost za priobčevanje dopisov v društveno korist s tem, da so denuncirali nasprotno politično stranko. Ravno tu se najlepše zrcali vsa »širokonostna« »Narodova« narodnost! V soboto je »Narod« zopet priobčil dva članka proti »Ljubljani« in pa proti velezaslužnemu možu tržaške okolice, deželnemu poslancu g. Gorlupu. No, uredniki »Naroda« s svojim »narodnim« delom ne segajo napadenemu možu niti čez stopala, kar se pa »Narodovega« apela na narodnonapredne trgovce glede dobitkov za veselico »Ljubljane« tiče, bodi povedano, da do pretečene sobote se nihče dobitkov pobiral ni. »Narod« tozadevni oklic se ravno tako glasi, kakor, da bi bili vsi trgovci na njegov »žnoric.

No, ta liberalna »žnorca« je zelo preperele in člani društva, kakor tudi pomožni veselični odbor narodnih dam ima tako obsežne zveze, da jih »Narodov« oklic ne doseže, pa če se Malovrh na glavo postavi, Sicer pa na enake »Narodove« notice ne bomo odgovarjali več v listu. Po ušesih Malovrha očitno še brenči dr. Stojčev zaušnica, zato naj nadaljne napade na »Ljubljano« takoj opusti, da bo prej ozdravljen. Povemo mu, naj ne javka, in naj se ne dela »nedolžnega«, ako tudi za napade na »Ljubljano« enkrat dobi — plačilo.

lj Vinska trgatev v Trnovem. Vinska trgatev, katero je priredilo včeraj popoldne »Slovensko gospodarsko in izobraževalno društvo za Krakovo in Trnovo« na Opekarski cesti, v gostilni g. Ludovika Kotnika, se je nepričakovano dobro obnesla. Kmalu po tretji uri je prišel v občinski vinograd župan s spremstvom ljubkih viničaric, viničarjev, občinskimi redarji, logarjem in drugimi občinarji. Otvoril je trgatev s krepkim, humorističnim nagovorom, v katerem je dal policajem stroga navodila proti onim, ki bi se hoteli na veselici kisko držati. Omenil je tudi, da je preskrbel, da se ljudje ne bodo tako do čistega razirali, kakor se je to dogodilo v nekem mestu pri nekem gostilničarju. Za povsotanje svoje plače je gosp. župan določil jako visoke kazni za tatove grozdja. Nato se je začela trgatev. Tatov je bilo nenavadno veliko, zato so imeli viničarji in občinski redarji posla čez glavo, da so lovili tatove. A bili so zvesti v svoji službi, malokateri je ušel. Se celo na drevo je splezal redar za tatom, in dasi je tat brcal z nogami, vseeno je bil aretiran in odveden pred sodnijo. Sodnija je bila stroga. Za vsako najmanjšo tatvino je tatu občutno kaznovala. Kdor ni hotel plačati kazni, bil je brez pardona odpeljan v občinski zapor, kateri je bil vedno napolnjen s tatovi obojega spola. Po trgatevi je bila prosta zabava. Novo društvo je lahko zadovoljno z uspehom prve veselice, katero je priredilo. Obširen vrt g. Kotnika je bil natlačeno poln občinstva. Postrežba je bila točna. Želeži je le, da bi društvo še večkrat priredilo kako razvedrilo, kajti da ima delavne, marljive in sposobne odbornike, to je pokazala včerajšnja veselica, ki je bila aranzirana takorekoč čez noč. — Dne 6. oktobra polete društveniki, kakor čujemo na veliko ljudsko slavnost »Ljubljane« v »Unionu«, kjer se bo razvilo veselo življenje.

lj Seja odbora »Slovenske krščansko-socialne zveze« bo danes zvečer ob 8. uri.

lj Pevcem »Ljubljane«. Prihodnje sredo ob 8. uri zvečer bo pevška skušnja za veliko ljudsko veselico. Gospodje pevci naj blagovolijo priti polnoštevilno!

lj Za slugo pri finančni prokuraturi je imenovan g. Matija Rodič. V pokoj je šel g. Josip Slanc po 42letnem delovanju.

lj Odstopilvi občinski svetnik Šubic ima po županovem obvestilu listom v jutrišnji seji občinskega sveta poročilo o neki zadevi.

lj Palestinski romarji iz Galicije so se dne 19. t. m. pod vodstvom generalnega komisarja č. gosp. P. Melhiorja Lechnerja peljali mimo Ljubljane nazaj v svojo domovino. Večerjo so imeli v restavraciji g. Jos. Schreya na Južnem kolodvoru ter so odpotovali dobro okrepčani po nadenournem odmoru naprej. Gosp. Schrey je tudi to pot nudil najboljšo iz svoje izvrstne kuhinje in kleti. Drugo leto bo vozil mimo Ljubljane posebni vlak palestinskih romarjev iz Moravske.

lj Umrl je včeraj v Strelških ulicah c. kr. davkar v pokoj g. Jernej Hren, star 85 let, brat graščaka g. Franca Hrena.

lj Ponesrečil se je včeraj dopoldne v Borovnici 27-letni zavirač Ignacij Merezni, stanujoč v Šiški. Ko je stopil s tovornega vlaka, je v trenutku pripeljal mimo nek pomožni stroj, ki je Merezinjo podrl na tla in mu prerezal život. Ponesrečenec je bil oženjen in zapuščal nepreskrbljenega otroka.

lj Vroča kri. V petek je prišel v gostilno na Dunajski cesti št. 41 22letni delavec Franc Vidmar, kjer se je navlekel vinske kapljice in potem pričel razbijati po mizi in vpiti tako, da je najemnica gostilne in njena natakariča zbežala iz sobe. Vidmar, jezen, da ga nobeden ne posluša, je šel na ulico za ubeglima, kjer jih je opsoval, kar mu je prišlo na jezik. Ko sta pa ženski odšli nazaj v gostilno, je prišel Vidmar za njima v gostilno, kjer je toliko časa razsajal, da je prišla policija in Vidmarja postavila na hladno.

lj Našel je mestni vrtnar gospod Vaclav Hejnic črn ženski pas in ga oddal pri magistratu. — Na pošti sta bili najdeni dve knjigi za ljudske šole. Dobi se jih pri magistratu.

lj Opozarjamo na današnji inserat »Katoške Bukvarne«, ki naznanja Valvasorjevo delo »Die Ehre des Herzogthums Krain«, kolikor ga je še na razpolago.

lj Morilec Ljubljancanke Malči Altmann se je obesil. V državi Illinois v Ameriki je bil obsojen John Krulc radi umora, ker je ustrelil svojo nezvesto ženo Malči Krulc rojeno Altmann, na zapor v nedoločen čas. Krulc je bil radi te obsodbe tako potr, da se je v ječi obesil. Ako bi se bil v ječi dobro obnašal, bi ga bil smel sodnik čez eno leto pomilostiti.

lj Umrl so: Viktorija Magister, delavčeva hči; Josip Kump, umirovljeni pismo-voja.

lj Dobrega prijatelja so imeli včeraj v neki gostilni na Dolenjski cesti, v osebni delavca Jožeta Petriča. Mož je pil in jedel kar je mogel in plačeval tudi svojim prijateljem. Ko je račun znašal že čez 20 K, jo je pa Petrič nathoma odkuril iz gostilne.

lj S precejšnjo rano na glavi se je danes zjutraj oglašil na policijski stražnici 30-letni Kapler iz Zagorja. Ko so ga obvezali in mu svetovali, naj gre v bolnišnico, tega ni hotel storiti in je pripovedoval, da je bil na dolenski mitnici napaden. Ker ni bilo na tej cesti nobenega tepeža, je Kapler najbrže zadobil poskodbo zunaj mesta.

Koroške novice.

k Prestolonaslednik Franc Ferdinand se je peljal v petek z brzovlakom skozi St. Vid ob Glini v Lölling.

k Rešena čast celovškega občinskega svetnika Eckharta. Uradnik celovškega magistrata Franč. Winkelhofer je priobčil majnika meseca dva članka proti občinskemu svetniku Eckhartu. V enem članku je pisal o Eckhartu: »Sramujte se do vratu. Nimate pravice, da se imenujete dostojen človek.« Pri porotni razpravi sta se Eckhart in Winkelhofer pobotala.

k Celovški peki so sklenili, da določijo cene črnemu kruhu in sicer 20, 40, 60 in 80 h. Stari kruh se bo prodal 70 komadov po dve kroni. Od gostilničarjev peki ne bodo več sprejemali neprodanega kruha.

k Cesar je potrdil po koroškem deželnem zboru sklenjene postavbe o samostojni deželni nakladi na pivo, vino, polvino in mošt, kakor tudi razne postavbe o regulaciji voda.

k Učiteljske izkušnje se prično 14. oktobra ob 8. uri zjutraj na celovškem učiteljsku.

k Nesreča. Pri Sv. Lenartu sta 12. septembra razstreljevala Jožef Hlebš in Andrej Franc. Smodnik se je pa predčasno vnel in je bila pri eksploziji Hlebšu odtrgana leva roka, ki je še nišo našli. Ranjen je bil tudi na obeh očesih. Franc je le lahko ranjen na levi roki in na obrazu.

k Koroški deželni zbor je včeraj nakazal odsekem več predlog. Seja je trajala tri četrt ure.

k Zaradi tatvine je prisodilo celovško porotno sodišče 59 letnemu brezposelnemu pekovski pomočniku Janezu Brandstätterju petletno težko ječo. Brandstätter, znan tat, je vlomil v Elizabetinskem samostanu, poizkušal je tudi vlomiti v stanovanje župnika Kolariča, a je bil prepeden Kavarnarju Wolfu je pa ukradel iz pisalne mize 60 kron.

k Zaradi uboja so prisodili posestniku Marku Luschaigu petmesečni strogi zapor, ker je ubil posestnika Cirgovia, s katerim sta se sprla zaradi državnozbornih volitev.

Znanstvo in umetnost.

* »Adria-Klänge« je naslov knjižici, ki je izšla te dni v »Narodni tiskarni«. Knjižica obsega nekaj prav lepo na nemško prevedenih Gregorčičevih pesmi. Med njimi čitatelju jako ugaja prevod »Oliki«, »Soči« in »Hajdukova oporoka«. Nekatera mesta so prevedena prav v pesnikovem duhu. Knjižico, ki stane 2 K, priporočamo, posebno ker je čisti dobiček namenjen deloma za Gregorčičev spomenik in deloma v podporo prevajalca g. Ivo Preglju, visokošolcu na Dunaju. Založnik je g. župnik Jožef Fabijan pri Sv. Luciji.

Razne stvari.

Mandat je odložil državni poslanec socialni demokrat Rieger. Namestu njega bo kandidiral Daszynsky.

Pogajanja med Italijani in Hrvati v Dalmaciji za narodno spravo so se v soboto razbija.

Velika stavka čevljarjev je izbruhnila v St. Louisu v Ameriki. V znak simpatije s čevljarji je ustavilo delo 30.000 delavcev v 18 tovarnah.

Umor vsled verske blaznosti. V ameriškem mestecu Zion so člani neke »verske sekte« izvršili strašen umor. Iz gospe Greendaulph so njen sin in njena hči ter tri druge osebe »preganjale vraga«. Zlomili so ženi, ki je obupno klicala na pomoč, roke in noge in naposed še vrat. Nato so začeli ceremonijo zopetnega »oživljenja«, seve — zaman.

Železniška nesreča v Meksiku. Glasom zadnjih poročil o železniški nesreči pri Encarnacion znaša število mrtvih 63, ranjenih, med katerimi je mnogo težko ranjenih, pa 43. Vođa tovarnega vlaka je aretovan.

Strankarski shod nemške socialne demokracije v Essenu je bil 21. t. m. zaključen.

Lep kavalir. Mlad lahkoževce Oktave Orlovski se je seznanil leta 1906 z Marijo Mor-

purgo. Orlovski ji je izvil vse neno premoženje v znesku 180.000 kron. Ko je zapazil, da sta vse zapravila, jo je zapustil in se povrnil v Lvov. Prej ji je pa še izvil menico za 26.000 kron, ki jo pa ni rešil. Morpurgova se je podala v Lvov, da bi Orlovski plačal dolg. Orlovski jo je pa dal pretepati in jo dal vreči vun.

Zaprli so na zahtevo ruske vlade v Krakovu Wando Dobrodzicko, rojeno Krachelska. Dolže jo sokrivde ob bombnem napadu na generala Skalona.

Ogoljufal je budimpeštanski lesni trgovec več oseb z menicami za 136.200 K. Schlesingerja so zaprli.

Dvboj se je vršil 20. t. m. na Dunaju med nekim gledališkim igralcem in nekim koncertnim mojstrom. Igralec je bil ranjen.

Razpuščeno društvo rusinskih dijakov. Gališko namestništvo je razpustilo »Rusinsko dijaško društvo«, češ, da so bili člani tudi gimnazijci.

Zopet napad na vlak. Na brzovlak Velika Kaniža 304 so pri Laznaku neznanici večkrat streljali nanj. Ranjen ni bil nihče.

Konj za 360 000 kron. V Londonu je Nikolaj Szemere, znani ogrski posestnik velikih konjskih hlevov, kupil triletnega žrebca »Stieve Gallion« za 360.000 kron. To je največja svota, ko je bila izdana na Angleškem za konja.

Ženska politična volivna pravica na Švedskem je bila odklonjena. Pač pa so dobile ženske za občinske odbore poleg aktivne tudi pasivno volivno pravico. Boljše preskrbljeno je že na Norveškem, kjer imajo že ženske volivno pravico za politične zastope.

g Stanje setev in košnje. Poljedelsko ministrstvo poroča: Letošnja košnja je povprečno dobra. Najboljši je letos oves, slaba pa koruza in to vsled suše. Zetve so bujne. Za deteljo in seno je slabo, mnogo pa obeta trta. Grozdje je zdravo in dobro razvito. Neugodno je stanje sadja, izvzemši jabolka, hruške so slabše.

Za beračenje oslepljeni deček. V Sokalu v Galiciji so 8. t. m. odkrili grozen zločin. Naznačenega dne je bil v bernardinski cerkvi vsakoletni odpustek, na katerega so prišli romarji iz cele Galicije in tudi iz bližnjih ruskih vasi. Berači, različni pohablenci in drugi taki ljudje so seveda mnogoštevilno zaposedli ceste. Dva taka berača sta se sprla. Eden od njih se je podal kmalu nato iz osvete na žandarmerijsko postajo v Sokalu ter je tam odkril naslednji zločin: Njegov tovariš, berač Vazil, je ugrabil pred štirimi leti na polju Vozslaky pri Zbaražu osemletnega dečka Vazilija Trojana, ki je tam pasel živino ter je šel z njim po svetu. S pomočjo svojih tovarišev je dečka zvezal ter mu nato z vrelim maslom izžgal oči. Ubogi deček je popolnoma oslepel ter je bil tako prisiljen z različnimi mukami na beračenje. Njegovi stariši so takrat iskali zama brez sledu izgubljenega sina. Nečloveškega berača Vazila so zaprli in mu vzeli slepega dečka, ki so ga med tem izročili magistratnemu varstvu v Sokolu. Deček je potrdil vse, kar je sodnji odkril berač-tožitelj in je opisaval muke, ki jih je moral pretrpeti. Dvanajstletni deček z izžganimi očmi je podoba silnega trpljenja. Od časa do časa ga napadajo živčne bolezni, se zvija v krčih, povprašuje po beraču »Vazilu« in ga prosi, naj ga nikar ne tepe.

Osem oseb se je zastrupilo z gobami. Dninar Vencel Trunk v Meidlingu je na svojem izletu v nekem gozdu natrgal gob, ki jih je smatral za vžitne. Prinesel jih je domov in njegova gospodinja Katarina Marian je napravila iz njih kosilo. Jedli so napravljeno kosilo Trunk, gospa Marian, njen 62letni mož Julij, njuni štirje sinovi in petletna hčerka. Okoli desete ure ponoči so vsi oboleli. Nastopili so znaki zastrupljenja: krč, mrzlica in bljuvanje. Poklicali so takoj zdravniško pomoč. Zdravniki so jim ponudili pomoč ter so jih nato prepeljali v bolnišnico. Njihovo stanje je zelo dvomljivo.

Obedi pri mirovni konferenci. V velikem hotelu »Palati« v Haagu stanujejo odposlanci za mirovno konferenco iz 16 različnih držav; petnajst od teh držav jih je priredilo v tem

hotelu skupno 66 službenih obedov. Od teh jih pride na Zedinjene države 13, na Nemčijo 9, Brazilijo in Francijo po 8, Avstrijo 7, Argentinijo 5, Kitajsko 3, Čile, Peru, Rusijo, Kolumbijo in Turčijo po 2, Švedsko, Holandsko in Kubo po 1. Stroški za vsako tako pojedino so znašali 20.000 do 25.000 kron. Najdražji obed je dala Brazilija, brez vina po 40 kron od osebe.

Beraški patent. Koncem l. 1695 je umrl na Angleškem neki Stow, ki je vseh 45 let svojega življenja in celo svoje premoženje potrošil za potovanja po Angleškem in za raziskovanje starin. Na ta način je nabral za zgodovino svoje dežele neprecenljiv material ter si pridobil velikih zaslug za svojo domovino. Proti koncu svojega življenja je zabredel v revščino in bil je prisiljen, da prosi vlado za dobro zasluženno podporo. Isto je dobil v obliki patenta, ki se je glasil: »Ker je gospod Stow 45 let svojega življenja uporabil za to, da nabere material za angleško zgodovino in 12 let za to, da napiše zgodovino Londona in westminsterske opatije, ker je potemtakem žrtvoval celo svoje življenje blagru svoje domovine, zato mu podeljujemo s tem naše kraljevsko dovoljenje, da prosi milostinjino od naših podanikov ter da vse, kar mu bo darežljivost poklonila, uporabi v svojo osebno korist in to dovoljenje naj velja eno leto.« Tako se je zgodilo in slavni Stow je umrl kot berač.

Telefonska in brzojavna poročila. ZAHTEVE ŽELEZNIČARJEV JUŽNE ŽELEZNICE.

Maribor, 23. septembra. Včeraj so zborovali delegati uslužbencev južne železnice in sicer uradnikov, uradnic, poduradnikov in služabnikov od 3. pop. do 8. zvečer. Po temeljiti razpravi so sklenili delegati vseh organizacij: Personalna komisija uradnikov, poduradnikov in slug se ne sme toliko časa pogajati z upravo, dokler se le-ta ne prične pogajati z zaupniki delavstva in z zastopnicama uradnic. Pogajanja se morajo pričeti in končati še ta teden. Danes se izroči resolucija generalnemu ravnatelju južne železnice, dvornemu svetniku dr. Egerju.

KONGRES IZDELOVALCEV ŽELEZA. Dunaj, 23. septembra. Danes se je tu pričel kongres izdelovalcev železa in jekla. Kongres je v imenu občine pozdravil podžupan dr. Neumayer.

SMRTO POVOŽEN. Trst, 23. sept. Devetindvajsetletni Janez Rebec, ki je peljal led v zalogo piva bratov Kozlerjev, je bil od motobicklja na katerem je vozil agent Rudolf Kolinski, povožen. Kolinski je odletel in se težko poškodoval, Rebec je pa obležal pod motociklom z razbito črepinjo. Čez nekaj ur je umrl, ne da bi še izpregovoril.

OSTRO STRELJANJE PRI MANEVRIH. Veliki Varaždin, 23. sept. Ob končnih manevrih pri Belenyasu je bilo oddanih več ostrih streljav. En vojak je bil ubit in drugi nevarno ranjen. Nasproti sta si stala polka 33. in 37. in živahno streljala. Kar se zvrneta četovodja Jožef Moskovič in desetinik Gašper Varyta 33. pešpolka. Vaje so takoj odročili in priskočili ranjencema na pomoč, a Moskovič je bil že mrtev, ker mu je prodrla kroglja glavo, Varyta je ranjen na roki. Pri 37. polku so uvedli strogo preiskavo, ki je pa ostala brezuspešna.

KOLERA V RUSIJI. Peterburg, 23. sept. Dosedaj je v Rusiji na kolero umrlo 2320 oseb.

MORENGA USTRELJEN. London, 23. septembra. Uradno se potrjuje, da je bil napaden pri Wotyanu oddelek polkovnika Morenga in da so bili ustreljeni polkovnik, njegov sin, stric in trije pristaši.

NOV PARNIK POTOPLJEN. Genova, 23. septembra. Včeraj so izpuščali v morje največji doslej v Italiji zgrajeni parnik »Principessa Iolanda«. Čez nekaj minut pa se je potopil. Razburjenje je bilo velkansko. Savojski Lloyd bo izkušal parnik dvigniti.

DEVET SMRTNIH OBSODB. Riga 23. septembra. Generalni guverner je zopet devet oseb obsodil na smrt. POŽAR V AMSTERDAMU. Amsterdam, 23. septembra. Ponoči je izbruhnil v mestnem delu, v katerem stanuje revnejše prebivalstvo, požar. Sedem oseb je mrtvih, ena oseba lahko ranjena.

✠

Potrtega srca naznanjata A. Hren in Antonija Miklau rojena Hren. kot hčeri v svojem imenu kakor tudi v imenu g. Julija Miklau c. kr. gimnaz. profesorja kot zeta in vnuka Miroslava in Hermine Miklau vsem sorodnikom prijateljem in znanecem tužno vest o smrti gospoda

Jerneja Hrena
c. kr. davkarja v pokoju,

ki je umrl po dolgi mučni bolezni previden s sv. zakramenti za umirajoče sinoči v 86 letu svoje starosti. Pogreb nepozabnega očeta se bode vršil v torek 24. t. m. popoldne ob 4. uri od hiše žalosti Strelške ulice št. 5. na pokopališču pri svetemu Križu. 2171

Sv. maše zadušnice se bodo brale v sredo 25. t. m. ob 9. uri dopoldne v župni cerkvi sv. Petra.

Preblagega pokojnika priporočamo prijateljskemu spominu in prosimo tihega sožalja.

V Ljubljani, 23. sept. 1907.

Več pomočnikov in učencev
za kleparsko obrt sprejme Franc Lončar, kleparski mojster, Sp. Šiška, št. 66. 2168 3-1

2 veliki preprogi in obedična svetilka
(električna) se prodaja: kongresni trg 2, 2 nadstropje. 2169 2-1

Najboljše in najcenejše tamburice
izdeluje in razpošilja tovarna tamburic
NIKOLA TIŠLAREC
Preloščica, z. p. Topolovac (Sisak) Hrvatsko.
Vse tamburice so točno urejene in solidno izvršene. Cenik tamburic in vseh tamburaških potrebščin pošljem na zahtevo vsakomur za stonj in franko. 2146 5-1

Lepa krava
švicarske pasme, ki je imela tri teleta, je za 380 K na prodaj pri 2167 3-1
Jakobu Škerlu
Žužemberk.

Prva domača slovenska pivovarna G. Auerjevih dedičev
Ustanovljena leta 1854. v Ljubljani, Wolfove ulice šte. 12. Štev. telefona 213.
priporoča slavnemu občinstvu in spoštovanim gostilničarjem svoje izborne
marčno pivo v sodcih in steklenicah.

Podružnica v Spljetu.
Delniška glavniost: K 2.000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice šte. 2 : : :
priporoča **promese na Tiske srečke** za zrebanje 1. oktobra à K 7.—
glavni dobitok **K 180.1000**
sprejema **vloge na knjižice in tekoči račun** ter je obrestuje od dne vloge do dne vzdiga po **4 1/2 %**.

Podružnica v Celovcu.
Rezervni fond: K 200.000.

Podružnice:
Praga z menjalnicami: Oraben 25, Meis stran, Most ulica 17, Baden, Brno, Oloka Lipa, Oloka Kamenen, Zoravski Zumborg, Nüdling, Sovi Jidca, Pilsen, Svittava in Liberec.
Menjalnice na Dunaju:
I. Wollzeile 10, II. Taborsstrasse 4, III. Ungargasse 77 (vegal Rennweg), III. Löwengasse 27, IV. Wiedner Hauptstrasse 12, V. Schönbrunnerstrasse 96 a, VI. Gumpendorferstr. 22, VII. Mariabillerstrasse 75, VIII. Lärchenfelderstrasse 132, IX. Alarstrasse 32, X. Favoritenstrasse 60, XVIII. Währingerstrasse 22, XIX. Döblinger Hauptstr. 33, XIX. Hauptstrasse 22.

Konjalnična delniška družba 45 150-121
„MERCUR“
Dunaj, L. Wollzeile 10.
Ako. kapital K 20.000.000. Reser. zaklad K 8.500.000

Najkulantnejši
nakup in prodaja
vseh vrst rent, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnih, srečk, deviz, valut in donarja.
Zamenjava in eskomptiranje
izrebanih zastavnih in obligacij, srečk in kuponov.

Makedonsko pismo.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Arnavtska klanja okoli Kumenova. — Arnavtsko gnezdo Peč. — Bolgarske čete v Bitolju. — Kako se kristjani koljejo med seboj. —

Sultan.

Ker se sedaj zopet toliko čuje o reformni akciji Avstrije in Rusije v Makedoniji, naj vam brez tožarjenja in bujnih slik suhoparno poročam, kakšne so pri nas zadnji čas razmere: Nedavno je arnavtska četa obkrožila vas Kumenovo, ki leži na železniški progi in v kateri se nahaja turški vojaški oddelček, reformni inozemski častniki in orožništvo. Tako dolgo je četa vas skoroda oblegala, dokler ni oblast ugodila nekaterim njihovim zahtevam. Potem so pa Arnavti odšli iz Kumenova, pa se niso razšli, ampak še sedaj, ko vam to poročam, hodijo od vasi do vasi, ubijajo vaščane in ropajo. Reformnemu orožništvu niti na misel ne pride, da bi jih izkušali razorožiti in postaviti pred sodišče.

Hočete eklatantno dokaz za to, kako malo je napredovala reformna akcija? Že tri leta je preteklo do današnjega dne, kar se noben kristjan, noben tujec ne upa v glasovito arnavtsko gnezdo Peč (Ipek, severovzhodno od Prizrenda), ker bi se od tam gotovo živ ne povrnil! To so nezdružene razmere in skrajni čas je, da se res izvede justična reforma, o kateri se zdaj v Carigradu pletejo pogovori med turško vlado in velevladmi. Ako bodo še dolgo »reformirali«, sploh ničesar ne bodo imeli, kar bi reformirali, kajti kristjani trumoma zapuščajajo Makedonijo. Eni gredo na Srbijo, drugi v Bolgarijo, tretji na Grško, ostali pa v Ameriko.

Akcija čet je v kosovskem vilajetu znatno ponehala. Grške čete so namreč odšle iz kosovskega okraja v Vardar in bitoljski vilajet, kjer Bolgari uprizarjajo veliko akcijo proti srbskim četam. Bolgarske čete hočejo namreč bitoljske vasi osvojiti zase in pridobiti za svojo propagando, pa se jim ne posreči. Bolgari so ubili več srbskih veljakov, grdo grozodejstvo pa so izvršili nad Stojanom Stojanovičem iz Trnovca. Ubili so njega, njegovo ženo, brata, sestro, taččo in dva sinova in vsa trupla sesekali na drobne koščke. Ako zdaj zaležejo Bolgare srbske čete, se utegne zopet začeti živinsko klanje med kristjani samimi. Zalostno!

Okoli Pasjanima divjajo Arnavti. Srbi ne smejo brez večjega spremstva zapuščati vas, ker jih Arnavti ubijajo iz zasede. Na drugi strani trpijo Srbi mnoge od strani turških oblasti. V giljanskem okraju so skoro vsi srbski ljudski učitelji v zaporu in mnogo kmetov, katere dolžijo, da so podpirali srbske čete. Nedavno so jih odvedli v Skoplje pred vojno sodišče. Nedavno so odgnali v Malo Azijo deset Srbov, ki so obsojeni skupno na 101 leto ječe.

Pred kratkim je zborovalo 2000 Arnavtov v Gadimnju. Sklenili so sporočiti generalnemu inšpektorju za Makedonijo, Hilmi Paši, da nočejo nobenih reform, da ne bodo plačali novih davkov (saj tudi starih nikoli niso) in da ne rabijo novih potov, ker so za njih stari dobri. — Največjega arnavtskega zločinca Batusa iz Djeikovice je sultan ne dolgo tega pozval v Carigrad in ga imenoval za — majorja. Kakor vidite, čaka reformne veselice ogromno dela, ako resno mislijo kaj takega.

Nemški shod v Libercu.

Liberce, 23. sept. Glede na sodnijska imenovanja na Češkem se je vršilo danes dobro obiskano zborovanje. Glavni govornik dr. Funke je naglašal, da že leta sem prezirajo na Češkem nemške uradnike, ker se boje Čehov. Vsako novo imenovanje ojači Čeha. Potrpljenja Nemcev je konec. Če nadaljuje vlada pri novem imenovanju sodnikov počevovanje (?), nastopijo proti v državnem zboru združene nemške stranke. Ni potrebno, da bi morali znati vsi uradniki na Češkem češko. Zahteval je, da naj se Češka glede na upravo razdeli v dva dela z lastnim nemškim in češkim uradniškim statusom. Narodna avtonomija naj se uvede po postavi. Poslanec Kutschner je ostro govoril proti taktiki zadnjega časa, ker se je paktiralo z narodnim nasprotnikom. Brezobzirno na nasprotnika se morajo zastopati lastne koristi. Politično vpoštevanje je v Avstriji le oni, ki se poslužuje radikalnih sredstev. Poslanec Wolf se je tudi izjavil za radikalno politiko. Obsojal je oportunistno politiko. Sklenili so, da ako ne bodo imenovani na nemškem ozemlju Češke zgolj nemški sodniki, morajo nastopiti nemški češki poslanci v deželni zboru z obstrukcijo.

Štajerske novice.

— Obsodba Ploja odgodena. Včeraj je imela S. K. Z. v Ptujih shod, da si izpopolni svojo organizacijo za ptujski okraj, da poroča o Plojevem postopanju v državnem zboru in da zavzamejo njegovi volivci stališče proti njemu. Povabljeni so bili vsi državni poslanci, ki so bili izvoljeni na programu S. K. Z., torej tudi Ploj. Prišli pa so samo poslanci Roškar, Pišek in dr. Korošec; Ploja ni bilo. Shodu je predsedoval podpredsednik K. Z. posestnik Mlakar, zapisnikarja sta bila gg. Brenčič in Meško. Prvi je govoril poslanec Roškar, ki je v krasnem govoru pozval kmete k združevanju. Njegove besede so vzbudile med navzočimi veliko navdušenje. Nato se je volil podbor K. Z. K. K. rožički je govoril poslanec dr. Korošec. Namenili smo se danes govoriti o postopanju dr. Ploja, ker je pa dr. Jurtela vplival na naš dva deželna poslancina in na naše zaupnike v ptujskem okraju

ter grozil, da takoj opusti vse delovanje za narodno stvar in za prihodnje volitve v okrajni zastop, če se danes izreče Ploju nezaupnica in razburi volivce, noče K. Z. prevzeti nase odgovornosti, da bi ona zakrivila neugoden izid okrajnozastopnih volitev, zato predlaga, da se danes odloži ta točka. Predloženo pa ni opuščeno. Navzoči volivci so iz discipline pritrdili temu predlogu, čeravno neradi, kajti slišali so se ogorčeni klici proti Ploju. (G. dr. Jurtela je posebno vplival na zaupnika K. Z. gg. župnika Ozniča in Brenčiča, katerima je izjavljal, da ne stori koraka več, če se danes izreče Ploju nezaupnica.) Potem je dr. Korošec poročal o delovanju Slovenskega kluba, razložil vzroke, zakaj niso hoteli z liberalci v en klub ter razpravljal o delovanju poslancev Slovenskega kluba v državnem zboru. Ožigosal je tudi med burnimi vzkliki »narodno« delovanje Narodne stranke ter brezbržnost Jugoslovanskega kluba za gospodarske zadeve. Na predlog g. Brenčiča se je izrekla z navdušenjem zaupnica Slovenskemu klubu in poslancem S. K. Z., ki so k njej pristopili. Dr. Jurtela je izigral sedaj okr. zastop proti S. K. Z. ter s tem rešil Ploja za kratko dobo nezaupnice. Toda, kar se danes ni zgodilo, se bo še pravčasno izpolnilo. S. K. Z. pa je pokazala zopet veliko samozatajevanje na ljubo prvakom in njihovim željam.

§ **Telovadni odsek v Trbovljah.** »Mi gremo naprej, mi gremo naprej, mi strelci« — tako zapojejo lahko po pravici vrli naši telovadci, katerih organizacija se tako nepričakovano lepo razvija. Že so kranjskim našim telovadcem postale preozke meje ožje naše domovine, začeli so prodirati naprej in večerajšnji ustanovni zbor telovadnega odseka kat. del. družbe v Trbovljah je njih prva postojanka na zeleni Štajerski. Vrli mladenci trboveljskega katoliškega delavskega društva so tudi začutili potrebo po tesnejši mladeniški organizaciji ter naprosili ljubljanski telovadni odsek, da jim da potrebna navodila za ustanovitev telovadnega odseka. Včeraj popoldne se je zbralo lepo število mladeničev, katerim je predsednik ljubljanskega odseka brat Ivan Podlesnik v navdušenih besedah razložil pomen telovadbe in pokazal lepe cilje mladeniške organizacije. Poudarjal je v svojih izvajanjih zlasti pomen harmonične telesne in duševne izobrazbe. Navduševal je dalje mladeniče do neustrašenega, pogumnega boja proti različnim nasprotnikom in kazal na doseganje lepe uspehe skupnega dela. Nato se je volil odbor. Predsednikom je bil izvoljen enoglasno in z navdušenjem za organizatorično delo navdušeni mladenič Ivan Župan. Tudi ostali odborniki so sami vrli mladeniči, člani katoliškega delavskega društva. Prihodnjo nedeljo že pričnu z redno telovadbo. Tudi najpotrebnejše telovadno orodje si nabavijo takoj. Prepričani smo, da se bo stvar lepo razvila, kar je velikega pomena za Trbovlje, kjer razum katoliškega delavskega društva ni društva, kjer bi se mogla zbirati pošeno in resno misleča mladina. Liberalizem je uničil Pazniško in delavsko društvo, socialni demokratje, potrti po neuspehih zadnjih let hirajo, v katoliškem delavskem društvu pa se organizira mladina, kateri kliče krepak: »Na zdar!« Pogumno, neustrašeno naprej za cilji do uspehov!

+ **Nepriistranski Jošt — agitator »Zadrudne zveze« v Ljubljani?** Pisali smo že, da pošilja po Štajerskem nepriistranski Jošt, ravnatelj nepriistranske celjske »Zadrudne zveze« brezplačno okrog dve knjižici, katere je napisal: »Kako se snujejo Rajfajzenovke« in »Ustroj in bistvo Schultze-Delitschev in Rajfajzenovk«. Tudi naši kmetje so dobili nekatere, seveda le tisti, o katerih so mislili v Celju, da so pristaši »narodne stranke«. A pri »narodni stranki« ni prav za prav noben. Jeden kmetov, ki je dobil knjižice, je pisal tako je pismo Joštu v Celje: »Za poslani dve knjižici se Vam iskreno zahvaljujem. Pregledali smo iste in ker smo prišli do prepričanja, da mora i pri nas uspevati Rajfajzenovka, pisali smo »Zadrudni zvezi« v Ljubljano, da nam pošlje svoje uradnika v ta namen. V nedeljo, dne 15. septembra t. l., prišel je revizor »Zadrudne zveze« iz Ljubljane, nam vse potrebno pojasnil in ustanovili smo Rajfajzenovko, kot član pa pristopil k »Zadrudni zvezi« v Ljubljani. — Velespoštovanjem N. N. — Živel Jošt — spretni agitator »Zadrudne zveze« v Ljubljani!

§ **Naroden škandal.** Za vadniškega učitelja na c. kr. učiteljsku v Mariboru je imenovan nemški nacionalcec učitelj Herbst. Slovenske kompetente so prezrli. Za službo sta se potezala gg. L. Černej in Ant. Pesek.

§ **Narodni List» in zemljepis.** »Narodni List« od 5. septembra je prinesel notico o slavnosti na Brezjah. V tej notici pravi, da so Brezje na Bledu, da imajo frančiškani romarsko podjetje za Bled in da je bila minulo nedeljo »velika slavnost na Bledu«. Svetujemo geografom »Narodnega Lista«, da poročajo ob priliki na Brezje in na Bled, mogoče se bo zgodil čudež, da bodo kljub svoji bistroumnosti videli, da Brezje niso Bled.

§ **Strankarstvo »Južnoštajerske hranilnice« v Celju.** »Južnoštajerska hranilnica« v Celju, v kateri je naložena tudi precej cerkvenega denarja, priobčuje svoje velike inkerate vedno le v brezverski »Domovini«, ki je še pred kratkim pisala, da katoliška cerkev ni edino prava Kristusova cerkev. »Nepriistranska »Južnoštajerska hranilnica« seveda dobro ve, da »Domovini« vsled njenega protivskega stališča odpada vedno več naročnikov in zato ji hoče ona s takimi inserati, katere ji prav masno plača, zboljšati njen finančni položaj. Seveda ne sme nikogar nič brigati, če se plačujejo tudi taki inserati v brezverskem listu s cerkvenim denarjem.

§ **Štajerski deželni zbor.** V sobotni seji je utemeljeval poslanec Burger svoj predlog glede na obrambo Muringar obrežja. Poslanec dr. Ploj je pa utemeljeval svoj predlog glede na dobavo vitriola za škropljenje vinogradov po znižanih cenah. Predloga se odkažeta finančnemu, odnosno železniškemu odseku. — Poslanec Rokitski izjavi, da umakne svoj predlog glede na deželne zakone o agrarnih operacijah, ker je predložila vlada sama dva predloga. Na Fürstov predlog se naroči deželnemu odboru, da se pogaja z vlado o višjem prispevku za vzdrževanje deželne rudarske šole v Ljubnu, o potrebni izpremembi učilniškega načrta in o višjem številu učencev. Debate sta se udeležili poslanec Hauttmann in Sedlaczek. Poslanec Roškar s tovariši je vložil predlog glede na regulacijo Pesnice.

§ **Odklikovanje.** Cesar je podelil superiorju in župniškemu vikarju v Marija Celju, benediktincu Lovrencu Novaku, zlati zaslužni križec s krono.

§ **Rogaško-slatinske toplice** je obiskalo do 13. t. m. 4130 oseb.

§ **Iz Maribora.** »Žrtev turistik« se je čvrst in zdrav vrnil iz Gradca.

§ **Žena ovadila moža.** — **Samoumor na cesti.** Iz Kozjega poročajo: Mihaela in Franca Novaka je ovadila žena Franca Novaka, da sta brata ukradla na Ogrskem 1000 kron in da je Franc Novak zagrozil, da bo svojo taččo umoril. Ko je Franc Novak na cesti opazil zasledujoče ga orožnike, se je na cesti ustrelil. Mihael Novak je bil aretiran v Sevnici.

§ **Zastupil se je z arzenikom v Št. Ilju** ob volitvah večši agitator Brus.

§ **Toče v brežiškem okraju** 16. t. m. ni bilo. Dotična poročila nemških časopisov, iz katerih smo tudi mi posneli vest, so bila napačna.

§ **Hitr kes.** Iz preiskovalnega zapora v Slovenski Bistrici je pobegnil viničarjev sin Mihael Pernat, a se je drugi dan sam vrnil v zapor.

§ **Umrl je v Radgoni bivši notar** dr. Franc Fuhrman.

§ **V konkurzu je stavbenik** Rudolf Holzer v Mariboru.

Po svetu.

Otvoritev železnice v Meko. Iz Carigrada poročajo, da se železnica v Meko otvori 19. aprila 1908. na rojstni dan preroka Mohameda. Mohamedanski romarji bodo mogli sedaj potovati v Meko tudi po železnici. Poleg tega bo možno bolje nadzirati tudi zdravstvene naredbe.

Mednarodni shod proti jetiki na Dunaju je sklenil, da zahteva, naj se uvede zglasitev, ako umre jetičnik ali če se preseli, kakor tudi, če kdo oboli na jetiki. Dr. Hermann je zahteval, da naj ima država pravico omejiti pri nalezljivih boleznih, osobito pri jetiki in sifilitiki, osebno svobodo in da se začasno ali pa trajno zabrani zakonska sposobnost. Odobrili so Pannwitzev predlog, da naj se sestavi mednarodna komisija, ki naj izdela določila o najmanjših zahtevah za zdravilišča.

Za kugo je obolelo v San Franciscu 35 oseb, 20 jih je že umrlo.

Milljarder rudokopa. Iz Newyorka poročajo, da je glasoviti mehiškanski milijonar, lastnik slavnega zlatega in srebrn. rudokopa »La Pamilla«, Alvarado, izročil upravitelstvu teh rudokopov Evgeniju Davisu in nekemu francoskemu sindikatu kapitalistov na petnajst let. Obresti tega upravitelstva niso popolnoma znane, ali to se ve, da so novi upravitelji zavrgli propozicijo nadaljnega upravljanja rudokopov za dvanajst in pol milijona dolarjev. Alvarado je že pridobil s svojimi rudokopi okrog 150 milijonov dolarjev. On je tako bogat, da se je ponudil, da amortizira ves dolg mehiške republike, kar pa predsednik Diaz ni hotel sprejeti. Neko angleško društvo je hotelo kupiti od Alvarada vse rudokope ter mu je ponudilo zanje 150 milijonov dolarjev

gotovine, ali on je to ponudbo odklonil. Med mednarodnimi milijonarji zavzema ta knez rudokopov osobito stališče. Svoje življenje je započel kot navaden gorski delavec in njegova mladost je bila polna žalosti, bede in pomanjkanja. Naenkrat se mu je nasmejala sreča: odkril je bogato zlato žilo, a leta 1901 je našel velikanske zaloge zlata in srebrne rude »La Pamilla«, ki ni največja samo v Mehiki, ampak sploh največja na celem svetu. In tako je on v dobi še ne desetih let nagromadil veliko premoženje, ki ga danes cenijo na kakih 200 milijonov dolarjev. Ali kljub temu pravilničnemu bogastvu je ostal najnavadnejši, najskromnejši človek, kakor je bil kot delavec. Prijateljem se je konečno posrečilo, da si je postavil krasno palačo, z bogato notranjo upravo, s saloni, v katerih vsakemu stoji glasovir, ki je pa vendar vedno zaprt. Njegovo priljubljeno mesto je samotna, mrzla pivnica, kjer živi v svojih prostih urah. Korepondent nekega angleškega dnevnika ga je našel, ko je sedel v pivnici na praznem zaboju za šampanjsko vino, ki so ga izpili njegovi prijatelji, medtem ko se je on sam razveseljeval s steklenico piva. V mehiškem glavnem mestu še Alvarado ni bil nikoli. Razen nekaterih najbližnjih sosednjih mest si Alvarado še ni ogledal nobenega večjega mesta, živčev neprestano v svojem rodnem mestu Parralu. Alvarado je zdaj star 37 let; najboljšje se počuti v svojih rudokopih, ki jih vsestransko izpopolnjuje, ogleduje električno luč in druge novodobne naprave.

Sienkiewicz in Esperanto. Znani recitator M. Visielnicki, ki se je dobro naučil mednarodnega esperantskega jezika, pojde v kratkem po vseh večjih evropskih mestih kot recitator v tem jeziku. V to svrhu je prestavil v esperanto »Jernača zmagača«, »Zapiske poznanskega učitelja« in druga dela poljskih pisateljev.

Izučena modistovka

in učenka

sprejmete se v Ljubljani, Stari trg št. 28, I. nadstropje. 2145 2-2

Vajenca

Išče večja trgovina z mešaninim blagom na Dolenjskem.

Ponudbe pod št. 100 na upravništvu »Slovenca« 1989 10-8

Učenec

pošten, zdrav in priden se sprejme v trgovino z mešaninim blagom. 2150 5-2 Ivan Vidmar, Črni vrh nad Idrijo.

Mlad inteligen ten mož

popolnoma vojaščine prost, zmožen obeh deželnih jezikov in vseh pisarniških del, ter se ne sramuje nobenega dela, prosi za službo na deželi; vstopi lahko takoj.

Pisma se prosijo poslati pod šifro »F. M. 32« na upravništvu. 2128 3-3

Katoliška bukvarna v Ljubljani
(poleg stolne cerkve) 1985 10-6

si usoja naznaniti, da je svoje prodajalniške prostore zelo razširila, krasno uredila in ima tudi

šolske knjige

za vse šole v najnovjših aprobiranih izdajah vedno v zalogi.

Na razpolago ima tudi razne učne pripomočke, n. pr. Schulmann-ove in Freund-ove dobre prestave in izvrstne preparacije za latinske in grške klasike (Cicero, Livij, Ovid, Salust; Herodot, Homer, Ksenofont i. dr.) Dobe se vsi deli, ki se jemljejo v šoli, tudi v posameznih zvezkih po 60 vin.; dobrodošli bodo posebno peto-, često- in sedmošolcem.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani

je sprejela s 1. septembrom t. l. sledeča dela
v komisijsko zalogo:

**Valvasor, Johann Weichard Freicherr von: Die
Ehre des Herzogthums Krain.** Laibach-Nürnberg
1689. 4 Bände. (Strani 54 + 7 + 696, 836, 396 + 730, 612 + 74).
Rudolfswerth 1877-79.

**Na razpolago je samo še 9 popolnih izvodov
po K 80.—.**

Razun tega se dobijo še sledeči popolni zvezki, ki se po
znižani ceni tudi posamno oddajo:

Zvezek II. Vsebina: Von den alten und ältesten Einwohnern des Landes
Crain. Von den alten Steinschriften und ausgegrabenen
Münzt etc. Von der Crainerisch-Sclavontschen Sprache, wie
auch Sitten und Gebräuchen in Crain. Von den Heiligen,
Patriarchen, Bischöffen, Orden und Pfarren in Crain. Strani
836. K 12.—.

Zvezek III. Vsebina: Von der Regierung, Regiments-Würden und
andern Ehren-Aemtern etc. in Crain. Von den Landesfürsten
und Hertzogen in Crain. Von den Städten, Märkten, Schlössern
und Klöstern in Crain. Strani 396 + 730. K 20.—.

Zvezek IV. Vsebina: Von denen so wol Türkischen als Christlichen
Greutz-Oertern bey Crain. Von den Kriegs-Geschichten der
Japydyer und Carner vor Christi Geburt. Von den Jahr-Geschichten
in Crain nach Christi Geburt biss an die Oesterreichische
Regierung. Register. Strani 612 + 74. K 8.—.

Poleg tega se dobe tudi še posamezne številke za izpopolnitev
nepopolnih izvodov.

Wolf-Cigale, Deutsch-slovenisches Wörterbuch. Laibach 1860.
2 zvezka. XIII + 2012 strani. Znižana cena, broš. K 5.—,
vez v 1/2, usnje K 10.—.

Wolf-Pleteršnik, Slovensko-nemški slovar. Ljubljana 1894/5.
XVI + 883 + 998 + IX strani, 2 zvezka. Znižana cena,
broš. K 16.—, v 1/2, usnjatih vezavah K 22.—.

**Verhovec, I. Professor, Die wohlöbl. landesfürstl. Haupt-
stadt Laibach.** Kulturhistorische Bilder aus Laibachs Ver-
gangenheit. Laibach 1886. Mit 1 Plane der Stadt Laibach vom
J. 1745. — 213 strani. K 2'50. Izborna kulturno-zgodovinsko
delo, do sedaj še malo znano, ker je izšlo v samozaložbi pi-
sateljjevi.

**Verhovec, I. profesor, Dve predavanji o ljubljanskih poka-
pališčih.** Ljubljana 1901. 23 strani, K —'60.

Vrhovec, I. Professor, Die Pest in Laibach. Nach Archivalien
des Laibacher Stadtarchives. Laibach 1899. — 33 strani. K —'60.
— Der schwäbische Chronist Burghardt Zink und eine interessante
Schule zu Reinfnitz in Unterkrain. Laibach 1900. — 16 strani.
K —'60.

Schumi, Fr., Urkunden- und Regestenbuch des Herzogtums Krain.
I. Band. 777-1200. Laibach 1882/3. — 210 strani. Znižana
cena. K 2'50.

— II. Band. 1200-1269. Laibach 1884 u. 7. — 470 strani. Znižana
cena. K 2'50.

**Schumi, Fr., Archiv für Heimatkunde. Geschichtsforschungen,
Quellen, Urkunden und Regesten.** I. Band. Laibach 1882/3.
VIII + 338 strani. Znižana cena. K 2'50.

— II. Band. Laibach 1884 u. 7. III + 393 strani. Znižana cena. K 2'50.

Kos, dr. Fr., Gradivo za zgodovino Slovencev v srednjem veku.
I. knjiga (l. 501-800). Ljubljana, 1903. LXXX + 416 strani. K 8.—.

— II. knjiga (l. 801-1000). Ljubljana, 1906. LXXXIV + 514 strani. K 10.—.

Sveto pismo stare in nove zaveze z razlaganjem poleg nemškega,
etc. Ljubljana, 1856/7. 6 zvezkov. Znižana cena K 12.—,
vezano K 22.—.

**Miterrutzner-Malovrh, Slovani v iztočni Pustriški dolini na
Tirolskem.** 1880. — K —'60.

Rados, Maria Theresia und das Land Krain 1740-1780. — 1881.
K 1'40.

Dalje priporočamo:

Leposlovna knjižnica:

I. zvezek: Bourget, Razporoka, Roman. K 2.—, eleg. vez K 3.—.
II. zvezek: Turgenjev, Stepni kralj Lear. Povest. — Stepnjak, Hiša ob
Volgi. K 1'20, eleg. vez. K 2'20.
III. zvezek: Prus (Alex Glowacki), Straža. Povest. K 2'40, eleg. vez. K 3'40.
IV. zvezek: Dostojevski-Levstik, Ponižani in razžaljeni. Roman. K 3.—,
eleg. vez. K 4'20.

Medved, Ant., Poezije. Ljubljana, 1906. 262 strani. K 3'80, eleg.
vez. K 5.—.

Silvin Sardenko, Roma. Poezije. Ljubljana, 1906. 116 strani.
K 2.—, eleg. vezan K 3'20.

Šašelj, Iv., Bisernice iz belokranjskega narodnega zaklada I. Ljub-
ljana, 1906. VIII + 332 strani. K 2.—.

Ker je knjigarna svoje dosedanje prodajalniške prostore zelo raz-
širila in krasno uredila, ter zalogo v vsakem oziru izpopolnila, ima po-
sebno knjige slovenskega knjigotrštva, dalje učne knjige za vse šole, kakor
tudi drugojezične knjige vseh strok vedno na razpolago; knjige, ki se v
knjigotrštvu nič več ne dobijo, so na prodaj po nizkih cenah v obsežnem
antikvarijatu, ki je združen s knjigarno. Antikvarijatski katalog je na raz-
polago; splošen imenik slovenskih knjig pa je v tisku in se bode na
zahtevo razpošiljal s 1. oktobrom t. l. brezplačno. Naročila, ki nam do-
dejo pred tem dnevom, si zabeležimo.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.



Ivan Podlesnik ml.
Ljubljana - - - Starl trg šte. 10



Prilporeča svojo
trgovlino
s klobuki
in čevlji



Velika zaloga
Solidno blažo
Zmerne cene

Organist | Pozor mlekarne!

z dobrimi spričevali **išče službe**; zmo-
žen je voditi večje pevske in tamburaške
zboze, poraben tudi v posojilnici. 2138 3-3
Naslov pove upravnistvo „Slovenca“.

Išče se od 150. do 300 litrov nepo-
snetega dobrega mleka, plača po pogod-
bi. Naslov se izve pri urednistvu „Slo-
venca“.

2117 3-3

Dva krojaška pomočnika

za vsakovrstno in fino delo **sprejme**
tako **Ant. Tavčar** v Škofji Loki. 2129 4-1

izurjena ključarska 2063 4-4
2 pomočnika
in en učenec
se takoj v trajno delo
sprejmejo pri **Iv. Triller, Bled.**

20 izvežbanih dobrih zidarjev

se sprejme takoj v delo,
katero traja do zime, proti dogovorjeni
dobri plači.

Oglasi naj se v **Predovičevem**
selu, občina Moste pri Ljubljani.

Fran Pregelj,
stavbenik.

2045 8

Šolske knjige

za vse šole v najnovejših, odobrenih izdajah,
pisalne in risalne, kakor tudi druge šolske potreščine
— v najboljši kakovosti in po zmernih cenah priporoča —

LAV. SCHWENTNER 2057 10-10

knjigotržec v Ljubljani, Prešernove ulice št. 3.

ad št. 11370/19.7.

Razglas.

2131 3 3

Pozivno na tukajšnji razglas radi vložitve ponudb za izvršitev do-
vozne ceste k postaji nad „Vrdom“ se razglašja, da je podpisani deželni
odbor dobo za izvršitev te ceste **do 31. majnika 1908 podaljšal.**

Nove ponudbe, ki morajo biti sicer opremljene v smislu prvega
razglosa, je predložiti podpisnemu deželnemu odboru

do 27. sept. t. l. 12. ure opoldan.

Deželni odbor kranjski.

V Ljubljani 18. septembra 1907.

Knjigarna

2053 10-10

Kleinmayr & Bamberg

v Ljubljani, Kongresni trg št. 2

priporoča svojo

== popolno zalogo ==

vseh na tukajšnjih in zunanjih učiliščih, zlasti na tukajšnji c. kr. I. in
II. državni gimnaziji, c. kr. državni višji realki in c. kr. moškem in ženskem
učiteljsku, na privatnih, ljudskih in meščanskih šolah uvedenih

šolskih knjig

najnovejših izdaj po najnižjih cenah.

Zaznamki uvedenih učnih knjig se oddajajo zastoj.